

ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Γ. Κ. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΙΣ
Πτυχ. Θεολ. ἐν ΒΑΜΩ (Κρήτης)

ΝΕΑ ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
Ἐδωτερικὸν Δραχ. 2:

« Τὸ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ » (Β'. Κορ. γ'. β.)

**ἘΑΝ ΤΟ ΑΛΑΣ ΜΩΡΑΝΘΗ,
ΕΝ ΤΙΝΙ ΑΛΙΣΘΗΣΕΤΑΙ;**

Πρὸς ἄλας, συνέχον καὶ συγκρατοῦν ἀπὸ τῆς διαλύσεως καὶ σήψεως, παρωμοίασεν ὁ Κύριος τοὺς μαθητὰς Αὐτοῦ ἀποβλέψας εἰς τὴν ἡθικὴν δύναμιν, ἣτις ὤφειλε νὰ διακρίνῃ αὐτοὺς, καὶ διὰ τῆς ὁποίας οὗτοι θὰ συνεῖχον καὶ συνεκράτουν τὸν κόσμον ἀπὸ τῆς ἡθικῆς ἐκλύσεως καὶ διαφθορᾶς.

Ἐν τῇ θείᾳ δὲ Αὐτοῦ προγνώσει προείδεν Οὗτος καὶ προεῖπε καὶ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν οἱ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας δὲν θ' ἀνταπεκρίνοντο πρὸς τὸν ὑψηλὸν καὶ ἐξόχως τιμητικὸν προσορισμὸν αὐτῶν, τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν οὗτοι θὰ ἐστεροῦντο τῆς ἡθικῆς δυνάμεως περὶ ἧς ὁ λόγος. Καὶ τὴν περίπτωσιν ταύτην, κατὰ τὴν προσφυᾶ εἰκόνα, τὴν ὁποίαν μετεχειρίσθη, παρωμοιάζει ὁ Σωτὴρ πρὸς τὴν περίπτωσιν ἐκείνην, καθ' ἣν τὸ ἄλας μωρανθέν, ἀποβαλὼν δηλ. τὴν ἀλατιστικὴν του δύναμιν, ρίπτεται ἔξω καὶ καταπατεῖται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

Ἀνάλογος τύχη πρὸς τῆς ἀδεκάστου κρίσεως τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ πρὸ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν πολλάκις ἀναμένει τοὺς ἐκ τῆς θέσεως καὶ τοῦ ἀξιώματος αὐτῶν προσωρισμένους ὅπως διὰ τε τοῦ λόγου καὶ τοῦ παραδείγματος αὐτῶν ἰδίᾳ, συγκρατοῦν τοὺς ἄλλους ἐν τῇ ἀρετῇ καὶ τῷ ἀγνῷ καὶ ἡθικῷ βίῳ. Ἄλλ' ἂν ἡ δικαία αὕτη κρίσις τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων ἐξημίον ὠρισμένα μόνον πρόσωπα, ὁσφδήποτε λυπηρὸν τὸ φαινόμενον, δὲν θὰ εἶχε τὴν σημασίαν καὶ τὴν σπουδαιότητα τὴν ὁποίαν προσλαμβάνει τοῦτο διὰ τὴν συνήθη ἐπέκτασιν τῆς κρίσεως καὶ κατακρίσεως τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ πάντας τοὺς τὴν αὐτὴν θέσιν καὶ τὸ ἀξίωμα κατέχοντας.

Δυστυχῶς δὲ ὀλίγοι οἱ προσέχοντες εἰς τοῦτο. Ὀλίγοι οἱ κατανοοῦντες ὅτι ἡ ἀτομικὴ αὐτῶν σχέσις καὶ συμπεριφορὰ ἀνταναντικᾶ ἐφ' ὅλους τοὺς εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν ἀνήκοντας, τοὺς τὸ αὐτὸ ἔργον μετερχομένους, τοὺς τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ἢ τὸ ἀξίωμα περιβεβλημένους. Ὑποθέτω, ὅτι ἂν ἕκαστος κληρικὸς εἰς πάντα

λόγον κνί εἰς πᾶσαν σοβαρὰν πρᾶξιν αὐτοῦ ὑπελόγιζε τὴν σημασίαν τοῦ λόγου καὶ τῆς πράξεως αὐτοῦ ταύτης οὐχὶ τόσον δι' αὐτὸν ἀτομικῶς, ὅσον διὰ τὸ ἰδιαίτερον σῶμα, εἰς τὸ ὅποτον ἀνήκει, θὰ ἦτο πολὺ προσεκτικώτερος καὶ ἐπιφυλακτικώτερος.

Τὴν κοινὴν γνώμην, τὴν κρίσιν καὶ ἀτάκρυσιν τῶν ἀνθρώπων δύναται τις νὰ περιφρονῇ προκειμένου περὶ τῆς ἀτομικῆς του ὑπολήψεως. Δὲν δύναται ὁμοίως, ἐκτὸς ἂν εἶνε ἐσχάτως πεπωρωμένος, νὰ ἀδιαφορῇ δι' αὐτήν, διὰ τὴν ἀναλογισθῇ τὰς συνεπείας τῆς κοινῆς κρίσεως καὶ κατακρίσεως διὰ τὸ ὅλον σῶμα, εἰς τὸ ὅποτον ἀνήκει.

Ἡ κοινωνία δύναται νὰ εἶνε ἀνεκτικὴ πρὸς ἑαυτὴν καὶ νὰ ἐπιτρέπῃ ὅ,τι δήπατε, ἀλλὰ ἡ χειροτέρα καὶ ἡ μᾶλλον διεφθαρμένη κοινωνία ἀξιοῖ δικαίως παρὰ τῶν προϊσταμένων αὐτῆς καὶ ἰδίᾳ παρὰ τῶν κληρικῶν τῆς ἂν μὴ πρότυπον ἡθικῆς ἀρετῆς καὶ τελειότητος, πάντως ὁμοίως ἀνωτέραν τινὰ τῆς κοινῆς ἡθικῆς, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον δύναται ν' ἀνέχθῃ αὕτη, ὅπως οὗτοι παρεκτρέπονται κατὰ τρόπον ἀσυνήθην καὶ διὰ τοὺς πολλοὺς τῶν μελῶν αὐτῆς.

Καὶ ἐνδεχόμενον εἶνε εἰς παρωμοίᾳς περιστάσεις ἡ κοινωνικὴ ἀτάκρυσιν νὰ μὴ ἐκπαῖ εἰς κινήματα βίαια, κατασπῶντα καὶ παρασύροντα πᾶν τὸ προστυχόν, ἀναμφισβητήτως ὁμοίως ἐπιτελεῖ αὕτη τὸ ἔργον τῆς καὶ προειδοποιεῖ τὴν καταστροφὴν, ἣτις θὰ ἐπέλθῃ βραδύτερον ἢ ἄλλ' ἀσφαλῶς.

Διὰ τοῦτο οἱ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως δὲν ὀφείλουν ποσῶς νὰ ἀδιαφοροῦν διὰ παρεκτροπὰς ἐκκλησιαστικῶν, αἱ ὁποῖαι ἀνταναντικῶς εἰς ὅλον τὸ σύστημα καὶ ἐπηρεάζουν τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπόληψιν αὐτοῦ.

Σώζοντες οὕτω κακῶς πρόσωπα καταστρέφουν πράγματα. Ὑπονομεύουν ἀδιστακτικῶς αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν τῆς Ἐκκλησίας ὡς διοικήσεως καὶ διδασκούσης, βαθμηδὸν δὲ καὶ κατ' ὀλίγον ἀπὸ γε αὐτῶν καὶ ὡς σωζούσης τοὺς ἀνθρώπους τὴν σωτηρίαν ἐκείνην, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Σωτὴρ δὲν ἐφέισθη οὐδὲ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ αἵματος. Ἄν ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν

μέλλη νὰ σταθῇ καὶ ἀνταποκριθῇ πὺς εἰς τὸν ὑψηλὸν αὐτῆς προορισμόν, οὐδέποτε θὰ σταθῇ αὕτη ἐπὶ σαθρῶν ἠθικῶν βάσεων.

Ἡ «**Ἀναγέννησις**» ἀναμετροῦσα ἀφ' ἐνὸς τὰς περιστάσεις τῆς σήμερον, ἀφ' ἐτέρου δὲ τὸ σύνθημα μέτρον τῆς ἠθικῆς ἀντοχῆς καὶ τῶν καλυτέραν θέλησιν ἐχόντων, δὲν ἐδίστασεν ἀπὸ πρώτης ἀρχῆς καὶ δὲν διστάζει ἐκάστοτε **γεγωνυία τῇ φωνῇ νὰ διακηρύττῃ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπανόδου ἡμῶν εἰς τὸ ἀρχαιότερον ἐκκλησιαστικὸν καθέστως, τὸ ἐπιτρέπον τὸν γάμον πρὸ καὶ μετὰ τὴν χειροτονίαν εἰς τοὺς κληρικοὺς πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας.**

Εἰς τῶν διαπρεπεστέρων λογίων μοναχῶν, ὁ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Θ'. αἰῶνος ἡγούμενος τῆς περιφέρειου μονῆς τοῦ Στουδίου, πρὸς τοῖς ἄλλοις γράφει **«πολλοὺς γεγηρακότας ἐν ἀρετῇ ἐν μιᾷ καιροῦ ροπῇ κατέσπασεν ὁ Σατανᾶς εἰς βάρανθρον ἁμαρτίας»**

Ὁ αὐτὸς ἐγκωμιάζων εἶπερ τις καὶ ἄλλος τὴν ἀγαμίαν καὶ παρθενίαν προσθέτει καὶ τὰ ἐξῆς ἀξιοσημείωτα : «**Ἀλλὰ σκοπήσωμεν ἀδελφοί, ὅτι καθ' ὅσον μέγα καὶ ὑπερφυῖς τὸ κατόρθωμα (τῆς παρθενίας) κατὰ τοσοῦτον καὶ ὁ λυμεὼν τῆς ζωῆς ἡμῶν διάβολος ὑπὲρ πάντα τὰ πάθη ἐν τούτῳ πειρᾶται ἡμᾶς καταβαλεῖν. Καὶ ὅσους μὲν κατέβαλεν ἐξ αἰῶνος, τίς ἂν καὶ ἀριθμήσαιεν ; Ὡς δὲ ἐγὼ ἤκουσα παρὰ τοῦ εὖ εἰδότος, ὅτι καὶ νῦν ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἄνδρα πολλοῖς ἔτεσιν ἐξησκηκότα καὶ θαυμαστὸν τῷ βίῳ τοσοῦτον ἤσκησεν ὑποσκελίσας ὁ Δράκων ὥς μὴ μόνον ἔξαρνον γενέσθαι τοῦ ἁγίου σχήματος ἀλλὰ καὶ γυναῖκα περιάγειν μοιχικῶς.**

Ἀλλὰ συνιστῶσα κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἡ «**Ἀναγέννησις**» τὸν νόμιμον γάμον καὶ διὰ τοὺς κληρικοὺς πάντων τῶν βαθμῶν πράττει τοῦτο ἀκριβῶς, ὅπως καταστήσῃ δυνατὴν τὴν ἐγκράτειαν καὶ σωφροσύνην, ἡ ὁποία ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ὀφείλει νὰ διακρίνῃ αὐτοὺς, προβαλλομένους καὶ ἐν ταύτῃ παράδειγμα εἰς τοὺς ἄλλους.

Συνιστᾷ ὁμοῦς ἀφ' ἐτέρου ἡ «**Ἀναγέννησις**» τὸν γάμον διὰ πάντας τοὺς κληρικοὺς καὶ ὅπως ἄρῃ πᾶσαν ἀφορμὴν δικαιολογίας τῶν παρεκτροπομένων καὶ καταστήσῃ οὕτω δυνατὴν τὴν ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῶν πάσης τῆς δικαίας ἐκείνης καὶ ἐλλόγου κανονικῆς αὐστηρότητος, ἡ ὁποία ἀποβλέπει ὅπως διατηρήσῃ τὴν διδασκούςαν καὶ διοικοῦσαν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν περιωπὴν ἠθικῆς ἀγνότητος καὶ καθαρότητος, ἀπαρατήτου πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ καὶ προορισμοῦ αὐτῆς.

Ἐὰν τὸ ἅλας μωρανθῇ ἐν τίνι ἀλυσθῇ-

σεται; Εἴνε συμφώνως πρὸς τὸν θεῖον λόγον τοῦ Σωτῆρος ἡ ἀρχὴ τῆς «Ἀναγεννήσεως», καὶ ὀφείλει νὰ εἴνε ἡ ἀρχὴ παντός κληρικοῦ, ὁ ὁποῖος ἐλλικρινῶς ἀγαπᾷ καὶ πονεῖ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐπιθυμεῖ, ὅπως αὕτη ἴσταται εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῇ περιωπὴν καὶ μὴ καταπέσῃ ἢ καταρριφθῇ, ἐκμηδενισθῇ καὶ καταστραφῇ.

(Ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Ἀναγέννησις» Κ) πῶς τοῦ τῶν περὶ τὸν κατὰδείξαντος τὰ τρωτὰ τὰ ὁποῖα ἐκκληροδότου τοῦ παρελθόντος καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ταχύτερας διορθώσεως αὐτῶν.

ΤΟ ΠΙΣΤΕΥΩ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

ΥΠΟ ΕΡΝΕΣΤΟΥ ΝΑΒΙΛ

Ἐπειδὴ φρονοῦμεν ἢ μᾶλλον πιστεύομεν ὅτι ἡ μελέτη τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως, ὡς βάσις τῆς στοιχειώδους θρησκευτικῆς μορφώσεως ἔχει σπουδαῖα πλεονεκτήματα, διότι περιέχει εἰς ὀλίγας λέξεις τὰς θεμελιώδεις διδασκαλίας τοῦ Εὐαγγελίου, τὰς ὁποίας ὅταν ἀγνοῇ ὁ φέρων τὸ ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ παρυσιάζει τὴν θλιθερὰν εἰκόνα νὰ νομίσῃ ὅτι εἶνε χριστιανὸς χωρὶς κατ' οὐσίαν νὰ εἴνε, θ' ἀρχίσωμεν ἀπὸ σήμερον τὴν δημοσίευσιν τῆς λίαν ἀξιολόγου μελέτης ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον τοῦ διαπρεποῦς καθηγητοῦ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Γενεύης **Ἐρνέστου Ναβίλ**, βέβαιον ὅτι οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν ἀσφαλῶς θὰ ὠφεληθῶσι μεγάλως ἐκ τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐρμηνείας τῶν ἀληθειῶν τῆς πίστεως καὶ δὲν θ' ἀπαγγέλλωσι εἰς τὸ ἐξῆς ἅπλως καὶ μηχανικῶς τὸ σύμβολον τῆς πίστεως τῶν. Ὁ εἰρημένος διαπρεπὴς ἐπιστήμων ἡρμήνευσε τὸ σύμβολον τῶν Ἀποστόλων, σύμβολον ἀρχαιότερον τοῦ συμβόλου τῆς Ἀνατολῆς, δηλ. τοῦ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας Οἰκουμ. συνόδου, τοῦ ὁποῖου ὁμοῦς τὸ περιεχόμενον ὡς πρὸς πᾶν οὐσιώδει ἀνευρίσκεται ἐν αὐτῷ.

« Πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν Πατέρα Παντοκράτορα Ποιητὴν Οὐρανοῦ καὶ Γῆς »

Ὁ Θεὸς τὸ αἰώνιον πνεῦμα, εἶναι ἡ μόνη αἰτία πάντων τῶν ὄντων τῶν προερχομένων ἐκ τῆς ἐνεργείας τῆς βουλήσεως Αὐτοῦ· ὁ κόσμος εἶνε ἴδιον αὐτοῦ δημιούργημα. Τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως διατυπῶνον τὴν διδασκαλίαν ταύτην δι' ἐκφράσεων ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ βιβλίου τῆς Γενέσεως ἐλημμένων, ἀναμνησκει ἡμᾶς ὅτι ἡ ὑψηλὴ αὕτη ἀλήθεια ἐπὶ αἰῶνας διετέλει τὸ προνόμιον τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Καὶ μετέδωκαν μὲν οἱ Ἰουδαῖοι τὴν περὶ αὐτῆς γνώσιν εἰς τινὰ τῶν ἐθνῶν μεθ' ὧν συνεκοινῶνουν, κυρίως ὁμοῦς διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου διεδόθη ἀνὰ τὸν κόσμον ἡ περὶ Θεοῦ Παντοκράτορος, ποιητοῦ τοῦ κόσμου ἰδέα. Ἀλλὰ

καὶ σήμερον ὑπάρχουσιν ἑκατοντάδες ἑκατομμύρια ἀνθρώπων, οἵτινες παραγνωρίζοντες τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ προσκυνοῦσιν ἐνώπιον εἰκόνων φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἐρπετῶν.

Τὸ σύμβολον προτάσσει τὸν οὐρανὸν τῆς γῆς, ὅπερ εἶνε ἄξιον σημειώσεως, διότι καθ' ὃν χρόνον συνετάσσετο, ὡς καὶ πολὺ ὕστερον, ἡ ἐπικρατοῦσα γνώμη παρίστα τὴν γῆν ὡς κέντρον τοῦ κόσμου καὶ τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ ὡς ἀπλοῦς αὐτῆς δορυφόρους.

Ὁ Θεὸς ὢν ὁ Δημιουργὸς τοῦ σύμπαντος δὲν εἶνε μόνον ὁ τοῦ ὕλικου κόσμου, τῶν ἡλίων καὶ τῶν πλανητῶν, ἀλλ' εἶνε ἐπίσης καὶ ὁ τοῦ οὐρανοῦ ἐν τῇ πνευματικῇ σημασίᾳ τῆς λέξεως, τοῦ κόσμου τῶν πνευμάτων. Τὸ σύμβολον τῆς Ἀνατολῆς (τῆς Νικαίας) ἵνα ἀποδείξῃ καλῶς τὴν ἰδέαν ταύτην προσθέτει εἰς τὸ « οὐρανοῦ καὶ γῆς » τὰς λέξεις « ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων » καὶ ὑπενθυμίζει οὕτω τοὺς λόγους τούτους τοῦ Ἀπ. Παύλου « τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα, τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια ».

Ἡ ἔννοια τοῦ Δημιουργοῦ, ὡς μόνης πηγῆς καὶ ἀρχῆς τῶν ὄντων, παράγει αἶσθημα ἰδιαζούσης φύσεως, τὸ αἶσθημα τῆς λατρείας. Δύναται τις νὰ ἔχῃ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ αἰσθήματα, ἀνθρώπινα, οἷον φόβον, σέβας, ἀγάπην, ἀλλ' ἡ λατρεία δὲν ἐφαρμόζεται νομίμως, ἀλλ' ἡ πρὸς Ὀν, ὅπερ εἶνε ἀρχὴ τῆς παγκοσμοῦ ζωῆς. Λατρεύειν τὸν Θεὸν καὶ λατρεύειν αὐτὸν μόνον, εἶνε ἡ πρώτη τῶν ἐντολῶν. Τὸ αἶσθημα τῆς ἀληθοῦς λατρείας περιέχει τὸ καθῆκον τῆς ὑποταγῆς, ἥτις εἶνε εἰς τῶν οὐσιωδεστερῶν αὐτοῦ χαρακτήρων. Ἡ λατρεία ἀνευ τῆς ὑπακοῆς εἶνε ψευδὴς καὶ ἐπικίνδυνος θρησκεία. Ἡμεῖς ὡς πρὸς ἑαυτοὺς δὲν ὑπάρχομεν, οὐδὲν ἐσμέν. Ἀνευ τῆς δι-
 ἀρχοῦς ἐνεργείας τῆς «δημιουργικῆς» δυνάμεως (τῆς συντηρήσεως) θὰ ἐπανηρχόμεθα εἰς τὸ μηδέν. Καθ' ὅλοκληρίαν ὀφείλομεν ἡμᾶς αὐτοὺς εἰς **Ἐκεῖνον** « ἐν ᾧ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν ».
 Ἡ σκέψις αὕτη, ἀνευ τῆς ὁποίας ἡ λατρεία θὰ καθίστατο ἀγονος μυστικισμὸς ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς τὸ καθῆκον τελείας ἀφιερώσεως εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ θείου θελήματος, εἶνε δὲ κατάλληλος ὅπως κρατῇ ἡμᾶς ἐν σωτηριῳδῇ ταπεινώσει. « **Τί δὲ ἔχετε ὃ οὐκ ἔλαβες ; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαθὼν** ».

Πῶς ὀνομάζεται ὁ Θεὸς ἐν τῇ συμβόλῳ ; **Πατὴρ Παντοκράτωρ**. Ἡ ἔννοια τοῦ Πατρὸς διεγείρουσα τὴν ἔννοιαν τῆς ἀγαθότητος ἐτέθη πρὸ τῆς δυνάμεως, ὅπερ ὑποδεικνύει ὅτι ἡ ἀγαθότης διηύθυνε τὴν δύναμιν. Ἡ ἰδέα τῆς ἀγαθότητος τῆς ἀρχῆς τοῦ σύμπαντος δὲν ἦτο ἄγνωστος εἰς τοὺς σοφοὺς τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἰδέα αὕτη παρουσιάζεται ἰδίᾳ εἰς τὰ συγγράμματα τῶν μελῶν τῶν μεγάλων σχολῶν τῆς φιλοσοφίας, ἧς ὁ Σωκράτης ἐγένετο μυσταγωγός.

Δείκνυται καὶ εἰς τὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Αὕτη ἐνέπνευσεν ἐπὶ παραδείγματι τὸν συγγραφέα εὐχαριστηρίου ᾧδῆς προσκαλοῦσης ἡμᾶς νὰ εὐλογήσωμεν τὸν Αἰώνιον, νὰ εὐλογήσωμεν Αὐτὸν πρὸ πάντων διότι θέλει νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἀνομίας ἡμῶν, διότι, **« καθὼς οἰκτερεῖ πατὴρ υἱούς, ὡκτερέσῃς ἰσχυρὸς τοὺς φοβούμενους αὐτόν »**. Ἐν τούτοις διὰ τοὺς Ἰουδαίους ὁ Θεὸς εἶνε πρὸ παντὸς ὁ Μέγας, ὁ Σοφός, ὁ Ὑψίστος, ὁ Δυνατός. Κυρίως ὁμῶς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ ὑψίστη εὐσπλαγχνία, ἧς οἱ προφῆται τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἔσχον τὸ προαἶσθημα, διεφωτίσθη πληρέστατα, τὸ δὲ Εὐαγγέλιον παρέσχεν εἰς τὸν κόσμον ὁρισμὸν περὶ τοῦ Δημιουργοῦ, διήκοντα δι' ὅλων τῶν βιβλίων τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ συνοψιζόμενον ἐν τοῖς λόγοις τούτοις τοῦ ἡγαπημένου μαθητοῦ, **« ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ »**.

Ἐκαστος πρέπει νὰ σκεφθῇ, ἐὰν ὦταν ἀπαγγέλλῃ τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ συμβόλου, ἡ διδασκαλία τοῦ ἐπιδρᾷ ἐπ' αὐτοῦ ὅσον πρέπει. Ἀπολαύοντες τῶν καλλονῶν τῆς φύσεως ὑψούμεθα ἄρᾳ γε πρὸς τὸν ποιητὴν τῶν θαυμασίων τούτων ; Ἐνθυμούμεθα ἄρᾳ γε ὅτι αἱ ἀόρατοι τελειότητες τοῦ Θεοῦ, ἧς τε αἰδώς Αὐτοῦ δύναμις καὶ θεϊότης καθορῶνται ἐν τῇ παρατηρήσει τῶν ποιημάτων αὐτοῦ ; Βλέποντες ἐν τῶν μεγάλων θαυμάτων, τὰ ὅποια ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανὸς προσφέρουσιν εἰς ἡμᾶς, αἰσθανόμεθα ἄρᾳ γε νὰ ἀνέρωχωνται ἐκ τῆς καρδίας ἡμῶν εἰς τὰ χεῖλη οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ ἁσματος. **« τὸ σύμπαν εἶνε πλήρες τῆς μεγαλειότητος Αὐτοῦ. Ὡς λατρεύσωμεν τοῦτον τὸν Θεόν, ὥς ἐπικαλούμεθα αὐτόν πάντοτε »**

Ἀναγνωρίσαντες ἤδη τὴν ὑψίστην σοφίαν τοῦ Παντοκράτορος, ἡ ὁποία ἐκδηλοῦται εἰς τὰ ἔργα του, γνωρίζομεν ἄρᾳ γε νὰ λατρεύωμεν αὐτόν ; Γνωρίζομεν τέλος ν' ἀνανεῶμεν καθ' ἑκάστην τὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ λάβωμεν ὡς κανόνα τοῦ βίου μας τὴν θέλησιν Ἐκείνου ἀνευ τοῦ ὁποίου δὲν θὰ ὑπῆρχομεν ; **Πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν λέγομεν**. Ἀλλ' ὥς ἀκούσωμεν τὸν Ἀπόστολον, **« εἰ πιστεύετε ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε εἷς, καλῶς ποιεῖτε καὶ τὰ δεξιό-νικα πιστεύουσι καὶ φρίσσουσιν »**. Ἡ εἰς Θεὸν πίστις διὰ τὸν χριστιανὸν εἶνε ἡ εἰς αὐτὸν ἐμπιστοσύνη. Ἡ πίστις ἄρα οὐσιωδῶς δὲν πηγάζει ἐκ τῆς σκέψεως, **εἶνε διὰθέσις τῆς καρδίας**, ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔτοι πάντοτε ὁμιλεῖ περὶ αὐτῆς. Ἡ εἰς Θεὸν πίστις εἶνε τελεία πεποιθήσις εἰς αὐτόν καὶ ὡς τοιαύτη δὲν εἶνε ἀληθής, παρὰ μόνον ἐὰν παράγῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ παραδοθῶμεν εἰς αὐτόν καὶ νὰ παρᾶσχωμεν εἰς αὐτόν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὁ Ἀπόστολος ὀνομάζει **« ὑπακοὴν πίστει »**.

Καὶ ποῖον εἶνε ἄρᾳ γε τὸ ἐμποδίζον τὴν πρὸς τὴν πίστιν σπουδὴν (διάθεσιν) ἡμῶν ; Ποῖον τὸ συνταράσσον τὴν διάνοιαν καὶ τὴν καρδίαν ; Ἡ ὑ-

παρῆς καὶ ὁ συνδυασμὸς τοῦ κακοῦ ἐν τῷ κόσμῳ, αἱ ὀλίγαι καὶ ἡ ἁμαρτία. Ὁ ὕλικός κόσμος ἔχει τα-
ραχὰς καὶ θυέλλας, ἡ δὲ ἐπὶ τῶν πνευμάτων ἐπενέ-
ργειά του δύναται νὰ καταστῇ μία τῶν δυνάμεων τῆς
ἁμαρτίας. Καθ' ἑαυτὸν ὅμως ἐξεταζόμενος εἶνε ἡ τά-
ξις καὶ ἡ καλλονή. Ὅσῳ πλέον ἡ ἐπιστήμη προοδεύει,
ἐπὶ τοσοῦτον ἀνακαλύπτει τὴν θαυμασίαν ἁρμονίαν
ἣτις διέπει τὴν κίνησιν τῶν ἀστέρων ἐν οὐρανῷ καὶ
τὰς κινήσεις τῶν σωμάτων ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπὶ τοσοῦ-
τον ἐξιχνιάζει τὸν θαυμαστὸν χαρακτήρα τῶν νό-
μων, οἵτινες κυβερνῶσι τὴν φύσιν. Ἀλλ' ἐάν τις πα-
ρατηρήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα, τὸ πᾶν τότε λαμβάνει
ἄλλοιαν ὄψιν. Ὑπάρχουσι βεβαίως ἐν τῷ κόσμῳ χα-
ραί. Οἱ μὴ ἀναγνωρίζοντες τοῦτο εἶνε ἀγνώμονες.
**Ὑπάρχουσι χαραὶ ἀλλὰ καὶ πόσαι θλί-
ψεις!** Ὑπάρχουσι χαραὶ ἀγαθαὶ καὶ εὐεργετικάι,
ἀλλὰ πόσαι τούτων εἶναι ὀλέθριοι, ὧν αἱ πρόσκαιροι
ικανοποιήσεις ἀκολουθοῦνται ὑπὸ [πλήθους ὀδυρῶν!
Δύναται τις νὰ εἴπῃ μετὰ τοῦ Παύλου, ὅτι θάττον ἡ
βράδιον πάντα τὰ κτίσματα στενάζουσιν. Ὑπάρχει
βεβαίως ἀγαθὸν ἐν τῷ κόσμῳ. Ἄνευ τοῦ ἀγαθοῦ
τούτου, ὅπερ διατηρεῖ αὐτήν, ἡ ἀνθρωπότης πρὸ πολ-
λοῦ θὰ κατεστρέφετο ἐκ τῆς διαφθορᾶς αὐτῆς. Ὑ-
πάρχει **ἀγαθόν, ἀλλὰ καὶ πόσον κακόν!** Πό-
σαι κακίαι, πόσα αἵσχη, πόσαι ἀδικίαι, πόσα ἐγκλη-
ματα! **Ἐνωτιζόμενος** τις, πάσας τὰς φωνάς,
αἵτινες ἀπὸ νότου ἕως βορρᾶ, ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυ-
σμών ὑψοῦσι πρὸς τὸν οὐρανὸν τοὺς στεναγμοὺς τῆς
γῆς, συμφωνεῖ εὐχερῶς πρὸς τὸν Ἀπόστολον Ἰωάν-
νην ὅτι, **«ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖ-
ται»**. Πῶς ν' ἀναγνωρίσῃ τις ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ
τῷ τόσον ὀδυνημένῳ τὸ ἔργον τῆς παντοδυναμίας
διεπόμενον ὑπὸ τῆς ἄκρας ἀγάπης: Ὑποὶ τὸ πρό-
βλημα, τὸ ὅποιον καθίσταται πολλάκις [κάλυμμα διὰ
τὴν διάννοιαν, ταραχὴ διὰ τὴν καρδίαν καὶ κλονι-
σμὸς διὰ τὴν πίστιν.

Πόθεν λοιπὸν τὸ κακόν; Ἐκ τοῦ Θεοῦ; Ἐπι-
τρέπει τοῦτο βεβαίως, ἀφοῦ ὑπάρχει. Ἀλλὰ νὰ εἴ-
πωμεν ὅτι θέλει τοῦτο, ὅτι εἶνε ὁ παράγων αὐτοῦ, εἶνε
βλασφημία, καθ' ὅτι οὕτως ἀρνούμεθα ἓνα τῶν οὐσι-
ωδῶν χαρακτήρων τοῦ Δημιουργοῦ. Τὸ κακόν, ὡς
τινες λέγουσιν, εἶνε ἤρᾳ γε πρᾶγμα ἀναγκαῖον, διότι
εἶνε ὁ οὐσιώδης χαρακτήρ τῶν πεπερασμένων ὄντων;
Παραδεχόμενοι τοῦτο, ἀρνούμεθα τὸ κακόν ἐν τῇ
βαθείᾳ ἐννοίᾳ τῆς λέξεως, ἐξασθενοῦμεν καὶ ἀκρωτη-
ριάζομεν τὴν συνείδησιν. Τί ὑπολείπεται νὰ εἴπω-
μεν; Ὅτι τὸ κακὸν προέρχεται ἐκ τοῦ δημιουργήμα-
τος. Αὕτη εἶνε ἡ μόνη λύσις τοῦ προβλήματος, ἡ ὁ-
ποία δύναται νὰ ικανοποιήσῃ τὴν συνείδησιν, χωρὶς
νὰ προσκρούῃ εἰς τὸ λογικόν.

Ἡ δημιουργία τῆς ἐλευθερίας εἶνε ἡ ὑψίστη ἀπό-
δειξις τῆς θείας δυνάμεως. Τὸ δημιούργημα δὲν δύ-
νεται νὰ εἶνε ἐλεύθερον, ἀλλ' ἡ ὥς ἐκ τῆς δυνατότη-
τος τοῦ κακοῦ, τὸ ὅποιον παρέχει ἐκλογὴν εἰς τὸ αὐ-

τεξούσιον. Ὡστε εἶνε ἀληθές, ὅτι ἡ δυνατότης τοῦ
κακοῦ, περικλείεται ἐν τῇ πράξει τῆς δημιουργίας
τῶν ἐλευθέρων ὄντων. Ἀλλ' ἡ δυνατότης τοῦ κακοῦ
δὲν εἶνε ἡ πραγματικότης αὐτοῦ. Ἡ ἐκ τῆς μιᾶς εἰς
τὴν ἑτέραν τῶν ἐννοιῶν τούτων μετάπτωσις, ἀποτε-
λεῖ δεινὴν πλάνην. Ἡ πραγματικότης τοῦ κακοῦ δύ-
νεται νὰ πρακτύῃ, μόνον ἐξ ἐπαναστάσεως τοῦ δη-
μιουργήματος κατὰ τῶν νόμων τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ,
κατὰ τῆς θελήσεως τοῦ δημιουργοῦ αὐτοῦ. Ἡ ἐπα-
νάστασις αὐτὴ εἶνε ἡ ἁμαρτία, τῆς ὁποίας ἀποτέλε-
σμα εἶνε ἡ ὁδύνη. Τὸ κακόν, ὅποιον ὑπάρχει ἐν τῇ
ἀνθρωπότητι, περιβάλλει ἡμᾶς ἐν ἀλληλεγγύῃ προ-
φανεῖ καὶ μυστηριώδει, ἀλλ' οὐδεὶς παρατηρῶν τὴν
κληρονομικὴν μετάδοσιν τῶν κλίσεων καὶ τὴν ἐπί-
δρασιν τοῦ περιβάλλοντος, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ ἄνθρωπος
ἀναπτύσσεται, δὲν θὰ ἐτόλμα νὰ εἴπῃ, ὅτι **τὸ αὐ-
τὸν εἶνε τὸ μόνον ὑπερτίον τῶν σφαλμά-
των αὐτοῦ καὶ τῶν δυστυχιῶν**. Ὁ κόσμος λοι-
πὸν εἰς τὸν ὅποιον ζῶμεν εὐρίσκεται ἐν ἀνωμάλῳ
καταστάσει, ἀποκαλυπτομένη διὰ τῆς κοινῆς ἐνοχῆς
εἰς τὸ κακόν· δὲν εἶνε ἡ ἀρχική, ἡ ἄμεσος ἔκφανσις
τῆς δημιουργοῦ βουλήσεως. Λέγοντες ὅτι ὁ Θεὸς ἐ-
δημιούργησε τὴν ἁμαρτίαν, ἐπειδὴ ἐδημιούργησεν
ὄντα ἔχοντα τὸ προνόμιον σχετικῆς ἐλευθερίας, δι' ἧς
φέρουσι τὴν εἰκόνα τῆς ὑπερτάτης ἐλευθερίας, ὁμο-
λογῶ ὅτι **πλυνώμεθα** καὶ μάλιστα βλασφημοῦ-
μεν.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἡ «**Νέα Ζωή**» ἐπιθυμοῦσα ὅπως οἱ ἀναγνώ-
σταί της σχηματίσωσιν ἀληθῆ καὶ διανγῆ ἀντίλη-
ψιν ἐπὶ τῶν διαφορῶν ἐκείνων ἐκκλησιαστικῶν
ζητημάτων τὰ ὅποια χορῆζουσι **μεταρρυθμί-
σεως, μεθ' ἧν καὶ μόνον** ἡ Ἐκκλησία ἀλη-
θῶς θὰ ἀποκτήσῃ **ζωὴν σφρυγῶσαν** ἐκδηλου-
μένην διὰ τῆς πραγματικῆς κοινωνικῆς δρά-
σεώς της, θέλει δημοσιεύσει, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ
παρόντος φύλλου, τὰς γνώμας ἐκείνων τῶν ἐκ-
κλησιαστικῶν ἀνδρῶν, ὧν τὸ κύρος εἶνε ἀδιάσει-
στον καὶ πανορθόδοξον.

Α'.

ΓΝΩΜΑΙ

**Τοῦ Πνευχ. Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
Κου Κου Βασιλείου πρώην Μητρο-
πολίτου Νικαίας (ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ
πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην
Αἰνίου κ. Ἰωακείμ)**

Πρὸς ὑμᾶς δὲ νῦν διὰ βραχείων ἐκτίθημι περὶ τῶν
ἔμοι δοκούντων κατὰ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς βάσεις διορ-
θωτέων ἐν τῷ πρακτικῷ καὶ τῆς λατρείας ἐκκλησια-
στικῇ ἡμῶν εἴῃ. Γράφω δὲ ταῦτα ὡς γνώμην τῆς
ἰδίας προσωπικῆς μου μελέτης καὶ ἀντιλήψεως, καὶ

μόνον πρὸς προπαρασκευὴν σοβαροῦ κοινοῦ ἔργου, ὅπερ θὰ ἀνατεθῇ πρὸς ὀριστικὴν διευθέτησιν εἰς τὴν ὅλην Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν. Αὕτη δὲ θὰ δύναται ἐν εὐρυτέρῃ κύκλῳ μεγάλῃς συνόδου νὰ κανονίσῃ τὰ βελτιωτέα καὶ νὰ ὀρίσῃ τὸν τρόπον τῆς τελεσφόρου ἐφαρμογῆς τῶν ἀποφάσεων αὐτῆς.

Καὶ δὴ πρὸς ἀσφαλῆ βελτίωσιν τοῦ καθ' ἡμᾶς κοινοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου, τοῦ **πρακτικοῦ καὶ λειτουργικοῦ**, πρέπει νὰ **περιορισθῇ** εἰς τὸ ἐλάχιστον ἔλλογον μέτρον ἢ ἀπὸ πολλῶν αἰώνων υπερβολικωτέρα παρ' ἡμῖν τάσις πρὸς τὸν **μοναχικὸν βίον**. Ὁ τοιοῦτος βίος καὶ ἄλλας ἐκκλησίας καὶ θρησκείας ἀπεμάκρυνεν ἀπὸ τῆς εὐθείας ὁδοῦ καὶ ἀπεπλάνησεν εἰς σκολιοδρομίας ἐπιζημιόους τῇ ἀνθρωπότητι, καθ' ὅσον φύσει διακρῶνετ' πρὸς τὸν ὀργανισμόν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας. Ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας μαρτυρεῖ τὴν ἀλήθειαν τῆς περὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου ἀντιλήψεως. Ἐάν δὲ ἐπὶ τέλους ἄλλοτε ἠδύνατο νὰ προσαγάγῃ οὗτος καὶ δικαιολογίας **τινάς**, πάντοτε ὁμῶς ἐπηκολούθει μετ' αὐτοῦ ἐθνικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀδარεία οὐ σμικρά. Νῦν δὲ πρέπει νὰ **ἀποκλεισθῶσιν** ἀπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου, **συνωστισμοὶ πολλῶν ἀμεριμνομερέμων ἀνθρώπων** παντοίας προελεύσεως εἰς μονὰς, ἀνευ ὀρισμένου τινὸς ὠφελίμου σκοποῦ καὶ μάλιστα πρὸς **μεγάλαν ζημίαν** ἔθνους καὶ Ἐκκλησίας.

Περιοριζομένου δ' οὕτω τοῦ μοναχικοῦ βίου εἰς τὸ ἐλάχιστον, τῶν δὲ μοναχῶν διαδιδόντων κανονικώτερον εἰς μοναστήρια, ἀπασχολοῦντα αὐτοὺς εἰς ἀρμοδίαν ἐργασίαν, οἱ **ιεράρχαι, οἱ ἱερεῖς καὶ διάκονοι**, οἱ τὰ καθήκοντα αὐτῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐκτελοῦντες, οὐδὲν κοινὸν θὰ ἔχωσι πρὸς τὸν **μοναχικὸν βίον**, ἀλλὰ θὰ εἶνε μέλη ἐκλεκτὰ καὶ πιστὰ τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν. Οὕτε δὲ μοναχικὴν θὰ φέρωσι μετάνοιαν, οὔτε προώρως θὰ χειροτονῶνται, θὰ ἐκλέγωνται δὲ κάλλιον ἐκ τῆς κοινωνίας, δεδοκιμασμένοι ἤδη, καὶ φέροντες ἀσφαλῆ καὶ μεμαρτυρημένα προσόντα εὐδοκιμήσεως ἐν τῇ ἱερῇ αὐτῶν καθήκοντι. **Θὰ δύνανται δὲ ἐν καιρῷ νὰ νυμφεύωνται καὶ ἐν ἀνάγκῃ καὶ μετὰ τὴν χειροτονίαν. Δεύτερος δὲ καὶ τρίτος**, ἐν ἀνάγκῃ γάμος θὰ ἐπιτρέπηται κανονικῶς εἰς χειρεύοντας ἱερωμένους.

Καὶ οἱ ἀρχιερεῖς δὲ καὶ ἐπίσκοποι ἐλευθέρως δύνανται νὰ εἶνε ἐγγαμοὶ ἢ ἀγαμοὶ, πάντοτε δὲ ὥριμου ἡλικίας καὶ μεμαρτυρημένης ἀκηλιδώτου διαγωγῆς. Διὰ τούτους, **ὀφείλοντας νὰ εἶνε τύπος καὶ ὑπογραμμὸς ἀρετῆς καὶ σεμνότητος καὶ ἐγκρατείας**, ἡλικιωμένους ἤδη προαχθέντας εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα, δὲν φαίνεται εὐπρεπὲς ἐκ δευτέρου νὰ νυμφεύωνται καὶ μεριμνῶσι πλειότερον περὶ τὴν σάρκα. Οἱ δ' ἤδη ἀρχιερεῖς ὄντες ἐν ἀγάμῳ

βίῳ, καλὸν εἶνε νὰ μὴ προκαλέσωσι σκάνδαλον, εἰσερχόμενοι νῦν εἰς τὸν ἐγγαμον βίον, δόντες ἤδη πρότερον λόγον ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς κοινωνίας ὅτι θὰ μείνωσιν ἀγαμοί. Ὅταν ὁμῶς ἀδυνατῶσιν οὕτως εὐπρεπῶς νὰ διώσιν, τότε ἡ Ἐκκλησία ὡς ἀποφαίνεται κανονικῶς περὶ αὐτῶν ἐν πνεύματι ἐλευθερίας καὶ ἀγάπης.

Χωρὶς δὲ ν' ἀποκλείεται εἰς τοὺς ἱερωμένους ὁ ἐγγαμος βίος, ὀριζομένων δὲ τῶν προσόντων ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἱερωμένων, ἅπας ὁ κοινωνικὸς κλήρος θὰ εἶνε κατὰ τὸ πλεῖστον ἐγγαμὸς καὶ παραδειγματικὸς ἠθικοῦ ἐθνικοῦ βίου. Ἡ παιδεία δὲ τῶν ἐχόντων κλῆσιν πρὸς τὴν ἱερωσύνην πρέπει νὰ γίνεται εἰς δημοσίας σχολὰς ἐντὸς τῶν πόλεων καὶ οὐχὶ εἰς ἀπόκεντρα μακρὰν τοῦ κόσμου μέρη ἐν μέσῳ παντοίων πειρασμῶν.

Κοινωνικωτέρου δὲ καθισταμένου τοῦ βίου τῶν ἀρχιερέων καὶ ἱκανῶν ἱερέων **διὰ τοῦ γάμου**, πρέπει νὰ εὐρεθῶσι τὰ ὅρια τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσεως αὐτῶν καὶ αἱ περιορισμοὶ καὶ τὰ προσόντα τῶν δυναμένων ἀξίως νὰ χειροτονῶνται. Νὰ περιορισθῇ δὲ εἰς τὸ ἐλάχιστον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἱερωμένων καὶ τῶν ὀρεγομένων ἐπισκοπῆς, ἵνα μὴ ἄλλως ἢ πληθώρα τῶν μνηστήρων καὶ τῶν προστασιῶν καταστήσῃ τὴν ἱερωσύνην καὶ τὴν ἱεραρχίαν ἔρμαιον ἀνθρώπων ἐπιτηδεύων εἰς ἐπιτυχίαν θέσεων **γοητευτικῶν καὶ ἀνέμων**.

Τὸ δὲ κοινὸν τῶν ἱερωμένων ἐν τῷ κόσμῳ **ἐνδομυα**, φέρον πάντοτε ὀρισμένον τύπον μετὰ τινος ἐν τῷ περιλαίμῳ διακριτικοῦ σημείου τῶν τριῶν ἱερατικῶν βαθμῶν, δύναται νὰ εἶνε μάλλον εὐπρεπὲς καὶ σεμνόν, ἢ ἡ σημερινὴ **ἐπιδεικτικὴ** ἀμφύβρις. Καὶ τὸ **κάλυμμα** δὲ τῆς κεφαλῆς πρέπει νὰ γίνῃ φυσικώτερον, ἢ δὲ **κόμη** νὰ κόπτεται εὐπρεπῶς, ὡς ἀρμόζει εἰς πρόσωπα ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὶν ὀφείλοντα νὰ εἶνε παραδειγματικά, μακρὰν πάσης ἐπιτηδεύσεως καὶ κοιμφότητος.

Προκειμένου δὲ περὶ τῶν **ἀκολουθειῶν καὶ νηστείας καὶ τῶν τοιούτων ἄλλων πραγμάτων**, ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ κανονίσῃ αὐτὰ κατὰ τρόπον σώφρονα καὶ λογικόν, μήτε περιφρονοῦσα τὰ τιμῆς ἄξια, μήτε καινοτομίας ἀπρεπεῖς εἰσάγουσα, περιορίζουσα μὲ καὶ νηστείας καὶ ἀκολουθίας εἰς τὰ λογικὰ αὐτῶν ὅρια. **Εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι καὶ εἰς τὰ τοιαῦτα**, σὺν τῷ χρόνῳ, ἐπεκράτησαν τὰ ἔθιμα τοῦ μοναχικοῦ βίου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ **ἀπκλαγῶσι** καὶ τὸ τυπικὸν (τῶν ἀκολουθειῶν) τῶν εἰς τὰς πόλεις ἐκκλησιῶν καὶ αἱ περὶ νηστείας διατάξεις.

Ἐν γένει δὲ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοδικαίως καὶ φιλοστόργως προνοούσης ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς τῶν πιστῶν διαπαιδαγωγήσεως, ἢ διευθέτησις τῶν νῦν φαινόμενων υπερβολικῶν καὶ ἀναρμόστων ἡρέμα πρέπει νὰ γίνῃ, αἰρομένων τῶν ἀφορμῶν τῶν σκανδάλων ἐκ

τολμηροτέρου τοῦ δέοντος μεταρρυθμιστικοῦ πνεύματος. Πάντως δὲ ἡ καθ' ἡμᾶς ἀγία τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία θὰ χωρήσῃ ἀσφαλῶς ἐπὶ τὰ πρόσω ἐν τῇ βελτιώσει τοῦ πρακτικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου, μελετώσα τὴν ἱστορίαν αὐτῆς καὶ ἐπωφελομένη τὰ ἐξ αὐτῆς ἀσφαλῆ διδάγματα.

Τοιαύτην ἐκ τοῦ προχείρου περὶ τούτων ἔχω γνώμην, μήτε ἄγαν φιλελεύθερος καὶ νεωτεριστὴς ὢν, μήτε ἄγαν συντηρητικὸς καὶ τῶν πεπαλαιωμένων θιασώτης, **τὴν δὲ γνώμην μου ταύτην δημοσίᾳ λέγω**, ἡμεῖς δὲ δύνασθε νὰ χρησιμοποιήσητε ὡς ἐγκρίνετε, καὶ διὰ τῆς **δημοσιογραφίας** ἔτι.

Ἐπὶ τούτοις διατελῶ μετὰ πάσης τιμῆς,
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός
καὶ πρόθυμος φίλος,
+ Ο ΝΙΚΑΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Β'.

ΤΙ ΖΗΤΟΥΜΕΝ ;

Μερικοὶ μᾶς λέγουν : « **Δὲν ἠξεύρετε τί ζητεῖτε** ». Καθὼς ὁ παλαιὸς Διογένης, κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Κορίνθου ἐκύλιεν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τὸν πύθον τοῦ διὰ νὰ φαίνεται ὅτι κἄτι καὶ αὐτὸς κάμνει, τοιοῦτοτρόπως καὶ σεῖς φωνασκεῖτε εἰς τὴν σημερινὴν ἀνεμοταραχήν.

Ἐπιθυμεῖτε λοιπὸν νὰ σᾶς δώσωμεν ἕνα πρόχειρον κατάλογον τοῦ τί ζητοῦμεν ἐμπεριστατωμένον, ἐφ' ὅσον εἶνε δυνατόν, καὶ ἄνευ ἀοριστολογιῶν : Ἴδου αὐτός.

Ζητοῦμεν τὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν μας κοινωνικωτέραν καὶ πρακτικωτέραν. Μεταξὺ κλήρου καὶ λαοῦ ἀνυψώθη μεσότηειχον, ὡσεὶ εἰς ἄλλον κόσμον ἀνήκει ὁ εἰς καὶ εἰς ἄλλον ὁ ἄλλος. Ἡ Ἐκκλησία ἔπαυσε νὰ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ φυχράματος. Τὸ κοινωνικὸν φύραμα ἔπαυσεν ἐνδιαφερόμενον ὑπὲρ τῆς θρησκείας. Τὸ μεσότηειχον ἔρα εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀρθῇ, ἵνα ὁ λαὸς αἰσθανθῇ τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ὁ Ἑλληνικὸς Χριστιανισμὸς συνεχίσῃ ἐπὶ εὐθετωτέρου ἐδάφους τὸ ἐξαγιαστικὸν ἔργον του.

Ζητοῦμεν τὸν ἱερέα συγχρονιστικώτερον, ὃ ἐστίν, λογικώτερον, φωτιστικώτερον, εὐγενέστερον, κοινωνικωτέρον, ἀξιοπρεπέστερον. Τὸν θέλομεν μὲ τὸ δῖπλωμά του, μὲ τὸν μισθὸν του, μὲ τὰς κοινωνικὰς σχέσεις του, ἀνώτερον κοινωνικῶς τοῦ ποιμνίου του κατὰ τὴν ἡθικὴν καὶ εἰς τὰ κληρ. πρωτοβουλίαν, καὶ ὅχι ἐξακρωμένον ἀπὸ τὴν πεντάρχ. τῶν ἐνοριτῶν του καὶ ποδοπατούμενον ὑπὸ τοῦ τυχόντος, ἢ κατὰκλειστον

ἐντὸς τῶν τεσσάρων ὕγρων τοίχων τοῦ κελλίου του, ὡσεὶ ἦτο ὁ χειρότερος τῆς μοίρας ἀπόκληρος.

Ζητοῦμεν ἐλευθερίαν τοῦ κλήρου περὶ τὸν γάμον, ὅχι μόνον διότι τοῦτο συνάδει πρὸς τὰς ρητάς καὶ ἐπανειλημμένας ὑποδείξεις τῶν Γραφῶν, ἀλλὰ καὶ διότι οὕτω φρονοῦμεν, ὅτι θὰ καταστοὺν τὰ κληρικὰ μας ἦθη ἡμερώτερα. Ὁ γάμος βεβαίως δὲν εἶνε πανάκεια καὶ ὅσοι νομίζουν ὅτι μὲ τὴν ἐλευθερίαν εἰσαγωγὴν τοῦ γάμου εἰς τὸ ἱερατεῖόν μας θὰ παύσουν αἱ καταχρήσεις, ἀπατῶνται. Εἶνε ὅμως ἐν βῆμα πρὸς σχετικὴν βελτίωσιν. Ὁ ἄγαμος κληρικὸς **ζῇ ἀφύσικον καὶ ἀφικλον ζῶην.** Μὴ ἔχων οἰκίους, περὶ τῶν ὁποίων νὰ φροντίσῃ, καθίσταται **ἐγωῦστής.** Ἀπλῶς καὶ μόνον διότι εἶνε μοναχός, ὑπὸ πάντων—ἀδίκως βεβαίως—ὀποδλέπεται. Ἀφοῦ λοιπὸν σήμερον ἡ κοινωνία μας κατήνησεν εἰς τὴν ψυχολογικὴν ταύτην στάσιν, ἀντιθέτως πρὸς τὴν τοῦ 4ου αἰῶνος, νὰ ἐμβλέπῃ εἰς τοὺς ἐγγάμους κληρικοὺς πλειοτέραν ἡθικὴν, ἢς γαίνουν λοιπὸν ἐγγαμοὶ καὶ τῶν τριῶν βαθμῶν αἱ κληρικοί. Εἶνε περιττὴ ἡ πρόφασις ὅτι ἐπισκοπὴ καὶ οἰκογενειακὰ βάρη δὲν συμβαδίζουν, ἀφοῦ οὐδὲ μέχρι σήμερον οἱ ἐπίσκοποι μας ὑπῆρξαν ἐλεύθεροι ἀνεψιῶν, ἀδελφῶν, καὶ ἄλλων φροντίζων οἰκογενειακῶν.

Ζητοῦμεν βράχυναι τοῦ ράσου, σμικρύναι τῶν ἐπιμηκεστάτων χειρῶν του, τῶν κοινῶς «φαρδομανίκων» καλουμένων, ἀπόκρυσιν(κόψινον) τῆς κόμης, ἐπικνηφοράν τοῦ **Βυζαντινοῦ μας σκιεδίου,** τὸ ὁποῖον μᾶς ἀφῆρεσεν ὁ κατακτητὴς διὰ νὰ μᾶς ἐπιβάλῃ ὡς στέγμα **τὸ κουλάφι του.** Διὰ τὰ ἐξωτερικὰ ἡμεῖς δὲν ἐνδιαφερόμεθα πολὺ. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ κληρικὴ στολή, ὡς ἔχει, συγγενεύει μὲ τὴν **ἀνακυρτικὴν ζῶην τοῦ ἀνακλίντρον,** ἐφ' οὗ ἐξηπλωμένος ὁ Τουρκομαθημένος δεσπότης ἔπινε τὸ τσιμπούκι του, ἐπειδὴ τὸ μακρὸν ράσον δὲν εἶνε τὸ κατάλληλον διὰ τοὺς βορβόρους (λάσπες) τῶν πόλεων μας, ἐντὸς τῶν ὁποίων θέλομεν τὸν ἱερέα εὐκίνητον καὶ ἀεικίνητον, **ἐπειδὴ μακρὰ κόμη καὶ κλημαύχιον** προδίδουν εἰς τὸν κληρικὸν **μορφὴν ἀλλόκοτον,** ἣτις καὶ γίνεται ἀφορμὴ **δεισιδαιμονίων ἐνοχλήσεων** παρὰ τῷ λαῷ μας, δι' αὐτὰ εἰσηγούμεθα τὴν ἐπὶ τὸ εὐπρεπέστερον μεταρρυθμίσιν των.

Ζητοῦμεν ἱδρῶσαι κληρικῶν κέντρων, ἱερατικῶν συνδέσμων, θεολογικῶν «κλίμπ», ὅπου οἱ ἱερεῖς μας κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἐδδομάδος, ἀθροιζόμενοι, θὰ ἀκούουν σχετικὰς διαλέξεις, θὰ συζητοῦν προσφιλεῖ θέματα, νὰ ἀναπνέουν ὑψηλότεραν ἀτμόσφαιραν ὑπὸ τὴν μέριμναν τῶν ἐπισκόπων των, ἀντὶ νὰ κάθηνται, ὡς σήμερον συμβαίνει, ἔρημοι καὶ μόνοι εἰς τοὺς ἀδυσλόγους τῶν ναῶν καὶ γλωσσαλγοὺν κατὰ τῆς ὑπολήψεως τῶν συναδέλφων των ἢ παίζουσιν σκαμπίλι.

Ζητοῦμεν ν' ἀρχίσουν οἱ κληρικοὶ μας

νά καλλιέργουσαν σχέσεις όχι μόνον με τοὺς συναδέλφους των καὶ τοὺς ἐνορίτας των, ἀλλὰ καὶ με τοὺς ἀλλοδόξους ἱερεῖς τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν. Οἱ χρόνοι ἤλλαξαν. Οἱ δογματικοὶ πόλεμοι πρέπει νὰ παύσουν. Δὲν πρόκειται περὶ προδοσίας τῆς πίστεώς μας. Ὡς τὴν κατέχωμεν με ὅλον τὸ πάθος μας. Ἀλλὰ τὸ φαρισαϊκὸν βλέμμα πρὸς τοὺς ἄλλους, ὡς πρὸς τελῶνας, ἢ ἐμπαθεῖς πολεμικὴ κατὰ παντὸς Λυτικοῦ ἢ Προτεστάντου δὲν ἔχει πλέον πέρασιν «Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραύτητι σοφίας». Αἱ σημεριναὶ μεταπολεμικαὶ ἀνάγκαι ἐδημιούργησαν πληθὺν κοινωνικῶν ζητημάτων, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν ὁποίων δύναται κάλιστα νὰ συνεργασθῶν ἀπὸ κοινοῦ ὁ Ὁρθόδοξος, ὁ Προτεστάντης καὶ ὁ Λυτικός, ἀφίνοντες τὰς δογματικὰς διαφορὰς των διὰ τοὺς ἰδιαιτέρους των ἁμωνάς. Καὶ τίς οἶδεν ἐάν συνεργασία τοιαύτη ἀπὸ τῆς ἐξωτερικῆς κοινωφελείας ἀρχομένη δὲν καταλήξῃ ἐπὶ τέλους καὶ εἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ;

Ζητοῦμεν ἀνύψωσιν τῆς ἐξομολογήσεως ἀπὸ πενταρολογικὸν ἐμπαιγμὸν τοῦ μυστηρίου εἰς ἀληθινὴν ἐπιστήμην ψυχοθεραπευτικῆς, εἰς παρηγορίαν τῶν ἀηληπισμένων, εἰς λιμένα ἠθικῶς ναυαγισάντων, εἰς μέντορα τῶν ἐκτροχισθέντων, εἰς ἀναρρωτήριον τῶν πληγωμένων, εἰς τὴν πρὸς Χριστὸν ἔλξιν τῶν ἁμαρτωλῶν.

Ζητοῦμεν μετατροπὴν τῶν μονῶν εἰς κυψέλας πνευματικῶν ἐκκλησιαστικῆς ἐργασίας καλλιέργειαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς φιλολογίας καὶ τέχνης ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὅρει, ἐμφύσησιν πρακτικωτέρου πνεύματος εἰς τὴν ἀκίνητουσαν ἐκεῖ ρωμαλεότητα, ἐγκαθίδρυσιν τυπογραφείου παρὰ τοῖς μοναχοῖς δι' ἑκδόσιν καὶ διάδοσιν τῶν Γραφῶν καὶ τῶν Πατέρων, ἔργα ἐλέους καὶ εὐσπλαγχνίας, ζῶν τέλος δαπανωμένην καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων, ὅχι μόνον ὑπὲρ τοῦ ἀτομικοῦ ψυχάρου.

Ζητοῦμεν τὴν ἐνῆρξιν λειτουργίας καὶ παρ' ἡμῶν ἐσωτερικῶν ἱεραποστολῶν, αἵτινες θὰ προλαίανουν τὴν ὁδὸν καὶ πρὸς τὰς ἐξωτερικὰς τοιαύτας. Αἱ ἱεραποστολαὶ εἶναι ἡ ἀρίστη ἀποδείξεις τῆς ὑπερεκχειλιζούσης θρησκευτικῆς ζωῆς μιᾶς Ἐκκλησίας, ἀγαπῶσης τὸν Χριστὸν καὶ θεοῦσης εἰς πράξιν τὴν ἐπιτακτικωτάτην ἐντολήν Του: «Πορευθέντες μαθητεύσατε». Μέχρι σήμερον ἐπροφασίζόμεθα τὴν δουλείαν μας, ἀλλ' ἡ πρόφασις αὕτη ἀπ' ἐδῶ καὶ πέρα δὲν θὰ ἰσχύῃ.

Ζητοῦμεν καταπολέμησιν τῆς μαστιζούσης τὸν τόπον μας ἠθικῆς ἐκλύσεως, εἰς ἣν ὁ κληρὸς ὀφείλει νὰ πρωτοστατήσῃ, συγκρότησιν ἀντιαλκοολικῶν συνδέσμων, σταυροφορίαν κατὰ τοῦ ἐμπορίου τῆς λευκῆς σαρκός, ἐξευγενισμὸν τοῦ θεάτρου, ἐπιτήρησιν ὧν τῶν κέντρων, ὅπου ἡ νεότης μας ἀνεπιτήρητος ἐκφυλίζεται.

Ζητοῦμεν ἀπλοποίησιν τοῦ τελετουργικοῦ μας, παύσιν τῆς βατολογίας, πλάτυσιν καὶ πολλαπλασιασμὸν τῶν ναῶν μας, ἐλκυστικωτέρας εἰκόνας, ἐλκυστικωτέραν μουσικὴν, ἐλκυστικώτερα κηρύγματα, γενίκευσιν τῶν ἐν τοῖς ναοῖς καθισμάτων ὅπως ἦτο εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους, συμψαλμῶδιαν δὲ τοῦ λαοῦ μετὰ τῶν ψαλτῶν, ὅπου εἶναι δυνατόν. Ἐπὶ αἰῶνας καὶ αἰῶνας ὁ λαὸς μας συνέψαλλεν εἰς τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας καὶ ἔπαιζε καὶ αὐτὸς τὸν ρόλον του. Μόνον σήμερον κατεδικάσθη νὰ παρίσταται ὡς πρόσωπον βωδόν. Διὸ καὶ αὐτὸς ἀντεκδικούμενος χασμάται, κουράζεται, συνομιλεῖ καὶ ἀτακτεῖ ἐν τῇ λειτουργίᾳ.

Αὐτὸ γενικῶς εἰπεῖν εἶναι τὸ πρόγραμμά μας καὶ αὐτὰ εἶναι ὅσα ζητοῦμεν ἐν τῇ ἐπιδιωκομένῃ ἐκκλησιαστικῇ μας μεταρρυθμίσει. Εἰς τινὰς θὰ φανοῦν πολλά. Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς δὲν εἴμεθα τῆς ιδέας αὐθημερὸν θὰ σπεύρωμεν καὶ θὰ θερίσωμεν.

Κ. Ν. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ
πρωτοπρεσβύτερος

ἐν Μάντσεστερ

Ο ΨΑΛΤΗΡ ΕΝ ΤΗ ΠΡΑΞΕΙ

Κ. Ν. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ

Εἰς χεῖράς σου (ψαλμὸς 30)

Προφέροντες τὸ ψαλμικὸν ρητὸν εἰς χεῖράς σου **παραθήτομαι τὸ πνεῦμά μου**, τὸ καθάρισθὲν ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ἀπέθανον: ὁ Καρλομάγνος, καταλείπων τὰ ἐπίγεια εἰς Αἰξ-λα-Σιαπελ τῷ 814, ὁ Χούς, δλοκαυτούμενος ἐν ἐν Κωνσταντίᾳ τῷ 1415, ὁ Ἰερώνυμος, ὁ ἐκ Πράγης, ὁμοίως δλοκαυτούμενος τῷ 1416, ὁ Χριστόφορος Κολόμβος, κλείων τὰ ὄμματα εἰς πενιχρὸν οἰκίσκον τῆς Βαλλιαδολιδ τῷ 1506, ὁ Λούθηρος, περατῶν τὸ τρικυμῶδες στάδιόν του τῷ 1546, ὁ Μελάγχθων, ἀκολουθῶν αὐτὸν ἐν τῇ ἐξόδῳ τῆς ζωῆς τῷ 1560, ὁ δαφνηφόρος ποιητὴς Τάσσο, δύνων ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγ. Ὁνουφρίου τῷ 1594 καὶ πλείστοι ἄλλοι ἐν τῇ ἱστορίᾳ διαλάμπαντες.

Διαθρέψαι αὐτοὺς ἐν λιμῷ (ψαλ. 32)

Κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Ροσιέλ (1627-28) ὅτε οἱ πολιορκούμενοι ὑπὸ τοῦ Ρισιελιέ ἐτρωγον δοτὰ, ὑποδήματα, ἐρίππια καὶ γῦπον, γυνὴ δὲ τις ἀπέθανε κατεσθίουσα τὸν βραχίονά της, ὑπῆρχε μία πλουσία χήρα (διηγεῖται ὁ Ruaux εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Γαλλ. Μεταρρυθμίσεως) ὀνομαζομένη Πρόσση, ἡ ὁποία δὲν ἔπαυσε διανέμουσα εἰς τοὺς πτωχοὺς τῆς συνοικίας της πᾶν ὃ, τι εἶχεν ἀποθηκευμένον εἰς τὴν ἀποθήκην της. Ἡ ἀνδραδέλφη της Madame de la Goute τῇ

ἐπέπληττε, [διότι συντόμως θὰ περιήρχετο καὶ αὐτὴ εἰς τὴν θέσιν τῶν ἄλλων. Ἀλλ' ἡ Πρόσβη τῇ ἀπήντα: Ὁ Θεὸς θὰ προνοήσῃ καὶ περὶ ἐμοῦ. Ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ τῷ ἔλεος αὐτοῦ, ρύσασθαι ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς αὐτῶν καὶ διαθρέψαι αὐτοὺς ἐν λιμῶ. Ἡ πολιορκία ἐξηκολούθει καὶ ἡ Πρόσβη ἀληθῶς περιήλθεν εἰς τὴν ἐσχάτην ἐνδεικνύμενη μετὰ τῶν τεσσάρων τῆς τέκνων καὶ ἐμπιζομένη τῶρα διὰ τὴν θρησκοκλησίαν τῆς ὑπὸ τῆς ἀνδραδέλφης.

Μάτην ζητήσας ψυχὴν τροφῆς, ἐπέστρεφεν εἰς τὸν οἶκόν τῆς περίλυπος διὰ τὴν ἀντικρύσιν τὸν θάνατόν τῆς, ὅτε ἀντ' αὐτοῦ, εἶδε τὰ τέκνα τῆς παρὰ τὴν θύραν χοροπηδῶντα. Ἀγνώστος τοῦ ὁποῦ τοῦ ὄνομα οὐδέποτε κατῴρθωσε νὰ μάθῃ, ἦλθε κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῆς, ἔρριψε μέσα εἰς τὸ σπῆτι τῆς σάκκον πλήρη ἀλεύρου καὶ ἐγένεν ἀφαντος. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐλύθη καὶ ἡ πολιορκία.

Ἀποκάλυψον πρὸς Κύριον τὴν ὁδόν σου (ψαλ. 36)

Ὁ Ἀββὶδ Λίβινγκστον ὁ διάσημος Σκωτὸς ἱεραπόστολος καὶ μέγας ἐξερευνητὴς τῆς Κεντρικῆς καὶ νοτίου Ἀφρικῆς (1873) σύνθημα καὶ λόγιον τοῦ πολυπλάγτου βίου του εἶχε τὸ ψαλμικόν: Ἀποκάλυψον πρὸς Κύριον τὴν ὁδόν σου καὶ ἐλπίσον ἐπ' αὐτόν καὶ αὐτὸς ποιήσῃ. Πλανώμενος εἰς ἄγρια μέρη, προσβαλλόμενος ὑπὸ πυρετῶν καὶ ἰσθμίων ὄφρων, περικυκλούμενος ὑπὸ ἰθαγενῶν καὶ θηρίων, μυρίας κακουχίας ὑφιστάμενος, δὲν ἐπικυεῖν ἀντὶ τῶν δυνάμειν ἐκ τῆς ρήτρης ταύτης.

Καρδίαν καθαράν (ψαλ. 50)

Ὁ Βολταίρος οὐδὲν ἐκ τῶν θείων ἀρήσας ἁδικωμῆδόν, ἀνέλαθε νὰ παρηρῇ (νὰ ἐμπαιξῇ) καὶ τὸν Πεντηκοστὸν ψαλμόν, τὸν κατ' ἐξοχὴν ψαλμόν τῆς μετάνοιας. Ὁ διαβολικὸς τοῦ κάλαμος ἐπροχώρει ἐμπιζῶν καὶ καγχάζων, ὅτε αἰφνης ἀνεκόπη (ἐστάματσε), ἀντικρύσας τὸ ἐδάφιον: Καρδίαν καθαράν κτίσον ἐν ἐμοὶ ὁ Θεός, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκένισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου. Οἱ λόγοι οὗτοι ἐφάνησαν εἰς τὸν μυκτηριστὴν ὡς ἄλλου κόσμου ἀπηχῆσεις, γελωτοποιήσεις μὴ ἐπιδεχομένου. Κατελήφθη ὑπὸ ἀποτόμου καὶ μυστηριώδους τρόμου. Ἐρρίψε τὴν γραφίδα (πένναν) καὶ ἤρχισε νὰ φεύγῃ ὥστε κατεδιώκετο ὑπὸ ἀοράτου δυνάμεως. Ἐξηντημένος ἀπὸ τοῦ τρόμου κατέπεσεν ὡς ἀνίσθητος ἐπὶ τῆς κλίνης. Καὶ οὐδέποτε γράφει ὁ τὸ ἐπεισώδιον διηγούμενος Van Ess ἀνέπλεει: ἔπειτα ὁ Βολταίρος τὴν σκηνὴν τρύτην, χωρὶς νὰ περιχύνεται ὑπὸ ψυχροῦ ἰδρώτος καὶ τὸν καταλαμβάνῃ φρίκη.

Ἡ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ

Μεταξὺ τῶν ζητημάτων τὰς ὁποῖα κρίνονται ὡς ἀπαραίτητα νὰ μεταρρυθμισθῶσιν εἶνε καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἐξωτερικῆς ἐνδυμασίας τῶν κληρικῶν, καὶ πολὺ δικαίως.

Εἶνε γεγονός, ἐξηκριβωμένος ἱστορικῶς, ὅτι πάντοτε, ἀκόμη καὶ πρὸ ὀλίγων δεκαετηρίδων, οἱ κληρικοί καὶ οἱ λαϊκοὶ ἐφόρουσαν τὰ αὐτὰ ἐνδύματα. Ἀλλ' ὅχι πρὸ ὀλίγων δεκαετηρίδων ἀκόμη καὶ σήμερον, εἰς πολλὰ μέρη, εἰς τὴν ὑπαιθρον (χωρία) ἰδίως, οἱ κληρικοί διακρίνονται ἀπὸ τοὺς λαϊκοὺς μόνον ἀπὸ τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, πολλάκις δὲ μόνον ἀπὸ τὴν κοτσίδα. Τὰ 9)10 τῶν ἱερέων καὶ καλογήρων (ἱερομονάχων) τῆς ὑπαίθρου τῆς Κρήτης καὶ σήμερον φοροῦν τὴν βράκα, τὴν δεκάπηχον ζώνην καὶ τὰ κρητικά ὑποδήματα, δυσκολώτατα διακρινόμενοι ἀπὸ τοὺς λοιποὺς χωρικοὺς. Τοῦτο, τὸ νὰ φοροῦν οἱ κληρικοί τὰ αὐτὰ ἐνδύματα τῶν πολιτῶν τῆς ἐποχῆς τῶν, χωρὶς ταῦτα νὰ διακρίνονται διὰ πολυτέλειαν ἥτις διὰ κανόνων Οἴκου, συνόδων ἀπαγορεύεται, ἦτο ἀνέκαθεν τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἔτσι ὁ κληρικὸς ἐν μέσῳ τῶν πολιτῶν δὲν ἦτο σὰν μυῖγια στὸ γάλα, ὅπως κατήντησεν νῦν ὁ κληρικὸς τῶν πόλεων καὶ τινῶν χωρίων καὶ κωμοπόλεων, ποῦ φέρεσε τὸ ἀντερί, τὸ κοντὸ, τὸ ράσον καὶ τὸ καλυμμαῦχι ὧν τὰ τρία πρῶτα εἰσήγαγεν ὁ μοναχισμός, τὸ δὲ τέταρτον ἐπέβαλλεν ὁ κατακτητής.

Ἐξ ὧν εἵπομεν, ὁ καθεὶς ἐννοεῖ ὅτι ἡ σήμερον ἐν χρῇσιν ἐξωτερικὴ ἐνδυμασία τῶν κληρικῶν, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς παρὰ τὴν Γραφὴν μακρᾶς κόμης, δὲν ἔχει καθ' ἑαυτὴν θρησκευτικὴν τινα σημασίαν καὶ σπουδαιότητα.

Ἡ ἐξωτερικὴ περιβολὴ τοῦ κλήρου, ὡς ἔχει σήμερον, (λέγει ἡ ἐκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν Κ) πόλει τὸ 1923 συγκληθέντος Πανορθοδόξου Συνεδρίου), οὐδὲν ἔχει τὸ κοινὸν οὔτε πρὸς τὴν οὐσίαν τῆς ἱερωσύνης, οὔτε καὶ πρὸς τὴν ἀρχαίαν πρᾶξιν τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' εἶνε ἀποτέλεσμα μακρᾶς ἐξελίξεως καὶ ποικίλων παραγόντων.

Ὅτι εἶνε ἀναγκαῖα ἡ μεταβολή, ἢ μᾶλλον ἡ ἀντικατάστασις τῆς ἐν λόγῳ ἐνδυμασίας, μαρτυροῦν ὅλοι οἱ φοροῦντες αὐτήν, συνηγοροῦν πολλοὶ σοβαροὶ λόγοι, δὲν εἶνε δὲ δύσκολον νὰ πεισθῇ καὶ ὁ ἀπλοῦς παρατηρητής.

Εἶνε ἐνδυμασία βαρεῖα, ἀνθυγιεινὴ, ἀνυπόφορος χειμῶνα καὶ θέρος, ἀκαλαίσθητος, δίδουσα μετὰ τοῦ καλυμμαῦχου ἀλλόκοτον ἐμφάνισιν, πρὸ τῆς ὁποίας τὰ παιδία ἰδίως περίτρομα κλαίουσιν, καὶ τέλος δὲν ἔχει οὐδὲν τὸ πρακτικόν. Ὁ κληρικὸς βαδίζων, διαρκῶς ἀσχολεῖται νὰ βαστάξῃ τὸ ράσον, ἂν δὲ φυσῇ ἄνεμος τότε πλεον ὁ δυστυχὴς παλαίει κυριολεκτικῶς μετὰ τὸ ράσον τὸ ὁποῖον φουσκώνει σὰν τὰ πανιὰ τοῦ καρα-

βιοῦ. Διὰ τὴν ἀναβῆν ἢ καταβῆ σκάλαν τότε πλεῖν κινδυνεύει νὰ πέσῃ, νὰ γκρεμισθῇ, ἂν δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν δὲν ἀναβαστάξῃ ράσον καὶ ἀντερί.

Μερικοὶ ποῦ πάντα νομίζουν ὅτι τίποτα ἀπὸ τὰ ἐσφαλμένα ποῦ ἐκληρονομήσαμεν δὲν πρέπει νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν μέσῃ, ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ σημερινὴ ἐνδυμασία περιορίζει τοὺς κληρικοὺς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔχουν διάθεσιν νὰ παρεκτραποῦν. Ὡς πόσον ἀπατώνται! διότι ἀκριβῶς τοῦναντίον συμβαίνει. Πόσον εἶνε ἄξιος οἴκτου ὁ κληρικός, ὁ τεθεὶς ὡς χειραγωγὸς τῆς κοινωνίας, ἂν περιμένῃ νὰ τὸν συγκρατήσουν ἀπὸ ἁτοπῶν, νὰ τοῦ γίνουν δεσμά, τὰ ἄψυχὰ ράσα!

Ὡς πρὸς τὸ **ζήτημα ὅτι τὰ ράσα εἶνε μέσον ἐπιβολῆς**, εἶνε καιρὸς πλέον, ἐν μέσῳ εικοστῷ αἰῶνι, νὰ κατανοηθῇ ἀπὸ τοὺς ἔχοντας τοιαύτην ἐσφαλμένην ἀντίληψιν, ὅτι ὁ κληρὸς πρέπει νὰ ζητῇ νὰ ἐπιβάλλετῃ **πραγματικῶς** διὰ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ὑπεροχῆς του καὶ ὅχι δι' ἐξωτερικῶν μέσων, ποῦ ἀνήκουν εἰς ἱερεῖς εἰδολολατρικῶν θρησκειῶν. Ἡ κατάργησις τῶν ἐξωτερικῶν ὀργάνων μέσων ἐπιβολῆς, θὰ προκαλέσῃ καὶ θὰ ἐξαναγκάσῃ μέχρ' ἐν τῇ τῇ προσφυγῇ εἰς τὰ ἀληθινώτερα, πραγματικώτερα καὶ μονιμώτερα μέσα ἐπιβολῆς, ἅτινα εἶνε ἡ πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ ὑπεροχή.

Τὸ ράσον καὶ ἡ μακρὰ κόμη ἐδημιούργησαν ριζικὴν καὶ τελείαν ἐξωτερικὴν διάκρισιν μεταξὺ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Ἐδημιούργησαν δύο στρατόπεδα μὲ διάφορα τρόπον τινα δικαιώματα καὶ καθήκοντα. Τὸ ράσον διακριτικὸν προνομιούχου τάξεως ὑποθάλλει τὴν κενοδοξίαν, ἔκαμε δὲ τὸν πολὺ κόσμον νὰ νομίζῃ ὅτι μόνον οἱ φοροῦν τὰ ράσα εἶνε καὶ ὑποχρεωμένοι νὰ τηροῦν τὰς διατάξεις τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπειτα ἡ ἐμφάνησις τοῦ ράσου δὲν καθιστᾷ πολυτάλως λίαν στενόχωρον καὶ προβληματικὴν τὴν παρουσίαν τοῦ κληρικοῦ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ λόγῳ τῶν αἰσθημάτων τὰ ὁποῖα γεννᾷ εἰς πολλοὺς ὅχι πλέον ἀλλοθρήσκους ἀλλὰ ὁρθοδόξους χριστιανοὺς ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἀναστρέφεται. Ὁ κληρικός ταξιδεύων μαρτυρεῖ κυριολεκτικῶς, βλέπων ἑαυτὸν ὅτι εἶνε ὁ στόχος βλῶν καὶ ὅτι προξενεῖ τὴν παρούσα στενοχωρία μᾶλλον εἰς τοὺς κατ' ἀνάγκην μετ' αὐτοῦ ταξιδεύοντας εἴτε ἐπὶ τῆς ξηρᾶς εἴτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Αὐτὰ τὰ θαυμάσια ἀποτελέσματα φέρει τὸ ράσον χωρὶς νὰ καθιστᾷ τοὺς φοροῦντας αὐτὸ καλτέρους ἑαυτῶν. Τέλος μήπως δὲν γίνεται ἀφορμὴ τὸ ράσον νὰ ἀποφεύγουν νὰ γίνωσι κληρικοὶ νέοι μορφωμένοι καὶ πλήρεις ἐλπίδων ἐδδοκιμίσεως;

Οἱ Σέρβοι ὁρθόδοξοι ἱερεῖς οὐδενὸς ἐξαιρουμένου τώρα καὶ τέσσαρα πέντε ἔτη ἐπέταξαν τὰ ράσα καὶ τὸ καλυμμαῦκι τὸ ὁποῖον ἀντεκατέστησαν διὰ πλατυγύρου πύλου, ὅπως ἦτο τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τῶν κληρικῶν πρὸ τῆς ἐπιβολῆς ὑπὸ τοῦ τούρκου κατακτητοῦ τοῦ καλυμμαυχίου. Οἱ Ἕλληνας κληρικοὶ, ὧν πρόγονός σοφὸς εἶπε: «Τὰς ἐπιδόσεις ἴσμεν γιγνομέ-

νας καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων οὐ διὰ τοὺς ἐμμένοντας τοῖς καθεστώσιν ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐπανορθοῦντας καὶ τολμῶντας αἰεὶ τι κινεῖν τῶν μὴ καλῶς ἐχόντων». (Ἰσοκρ. Εὐαγόρας 7), **Πότε;**

Η ΜΑΚΡΑ ΚΟΜΗ ΤΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ

Ἡ μακρὰ κόμη τῶν κληρικῶν εἶνε ἐναντίον πρὸς τὰς ἀγ. Γραφάς. Τὰ περὶ Ναζιραίων ἐξαιρετικῶς νομοθετηθέντα (Ἀριθ. στ' 121) ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ γενικός κανὼν ἦτο ἡ τῆς κόμης ἀπόκρυσ. Μόνον ἐπὶ τοῦ πώγωνος δὲν ἐπέδκλον οἱ Ἑβραῖοι σίδηρον (Λευ. ιθ', 27 κα' 5) τὰς κόμης ὅμως αὐτῶν καὶ μάλιστα οἱ ἱερεῖς καὶ λευῖται, περιέκειρον, (ἐκούρευον), ἤρκει μόνον νὰ μὴ τὰς ξυρίζουν καὶ ὁλοτελῶς ἀποψιλόνουν (Ἰεζεκ. μδ' 20). Οἱ δὲ πρὸς τοὺς φιλοκόμους Κορινθίους λόγοι τοῦ ἀποστόλου Παύλου (Α' Κορ. ια') οἱ ὁποῖοι οὐ μόνον ὡς ἀντιδικνοῦσαν κατὰ τῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀντιπαλοῦσαν κατὰ τῆς γενικῆς συνήθειας τῆς Ἐκκλησίας χαρακτηρίζοντες τὴν ἡγεσίαν τῆς μακρᾶς μὲν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν, βραχείας δὲ (κομμένης μαλλιά) ὑπὸ τῶν γυναικῶν κόμης, εἶνε τόσον σαφεῖς, ὥστε ἀπορεῖ τις ἂν ἔπρεπε νὰ ἐμπολιτεύεται ἀκόμη μεταξὺ ἡμῶν τὸ περὶ τῆς κόμης ζήτημα, ὅτερον ἀπὸ τόσους κατηγορηματικῶς λόγους τοῦ ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν: «ἢ οὐδὲ ἡ φύσις διδάσκει ἡμᾶς ὅτι ἀνὴρ μὲν ἔαν κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστὶ, γυνὴ δὲ ἔαν κομᾷ δόξα αὐτῇ ἐστίν;»

Ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία ἡγήνησε παντάπασιν τὴν μακρὰν περὶ κληρικοὺς κόμην. Αἱ Ἀποστολικαὶ Διαταγαὶ κατὰ τὸν γ' αἰῶνα διατάσσουσιν νὰ μὴ παρατρέφονται αἱ τρίχες τῆς κόμης, ἀλλὰ πολλὰ μᾶλλον νὰ συγκόπτονται. Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς κατὰ τὸν αὐτὸν αἰῶνα ἐστηλτέυεν ὡς ἡμιφιδίους καὶ λείγνους τοὺς ἀνδρας, τοὺς τὰς κόμης ὥσπερ αἱ γυναῖκες κοσμομένους. Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ὁμιλῶν περὶ τοῦ Μαξίμου, λέγει ὅτι εἰσηλθεν εἰς τὸ κληρικὸν στάδιον ἀποκαίρας τὴν μακρὰν κόμην του. Ὁ Ἐπιφάνιος πατάσσει μοναχούς τινες τῆς ἐποχῆς του, κόμης γυναικίως προβαλλομένους καὶ ἀποφαίνεται ὅτι, τῆς Εὐχῆς τοῦ κόσμου (δηλ. τοῦ ἱ. Χριστοῦ) ἐλθούσης, τὸ ναζιράτον πλέον περιήλθεν εἰς ἀχρηστίαν, ἀλλότριον δὲ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐστὶν ἡ ἐκτεννομένη (μακρὰ) κόμη. Ἡ ἔκτη Οἰκουμ. Σύνοδος διὰ τῶν κανόνων τῆς 21ου 42ου καὶ 96ου ρητῶς ἀποφαίνεται ὅτι: τὸ τῶν κληρικῶν σχῆμα εἶνε τὸ κεκαρμένον.

Εὐστάθιος ὁ Θεολόγος ἐπιπλήττει τοὺς ἐκλαϊκευθέντας πλέον μοναχοὺς, τοὺς κατὰ μίμησιν τῶν λαϊκῶν κόμην ὑπὲρ τὰς κοσμικὰς τρέφοντας καὶ παρανομοῦντας τοιοῦτοτρόπως, δηλῶν ὅτι: μοναχὸς μὴ ἀποθέτων τὴν τρίχα (μὴ κόπτον τὰ μαλλιά) εἶνε ἀδ-

λον ἐάν καὶ ἄλλο τι τῶν ἐγκοσμίων ἀπέθηκε (ἐγκατέλειπε, ἡρνήθη). Εἰς τοὺς λόγους τῶν Γραφῶν, τῶν Συνόδων καὶ τῶν Πατέρων θὰ ἡδυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν καὶ ἄλλους μεγαλοφώνους μάρτυρας, ἕνα τὸν ἀπὸ τῶν Εὐχολογίων μας καὶ ἕτερον τῶν ἀπὸ τῶν περισθεθέντων μωσαϊκῶν μας· καὶ ἐκεῖ μὲν (εἰς τὰ εὐχολόγια) τὰ περὶ χειροτονιῶν καὶ χειροθεσιῶν διεξερχόμενοι, βλέπομεν τὴν ἀπόκλισιν τῆς κόμης ὡς χαρακτηριστικὸν ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ τοῦ εἰς τὸν κληρὸν προσερχομένου. Εἰς δὲ τὰς εἰκόνας τοῦ θόλου τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ παναρχαίου ναοῦ τοῦ ἁγ. Γεωργίου, ὅπου οὐκ ὀλίγοι ἀνιστοροῦνται (εἶνε ἐξωγραφημένοι) κληρικοί, ἢ εἰς τὰς πικρίας τοῦ ἐν Κ) πόλει ναοῦ τῆς Ἁγ. Σοφίας, ὅπου ὑπὸ τὸ κονίαμα σκεπάζονται, βλέπομεν ποιμένας καὶ ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας, ὅχι καθ' ὅσον τρόπον οἱ ἀμειβεῖς ζωγράφοι τῆς ὀφειτέρας ἐποχῆς μας συνετίθισαν νὰ τοὺς ἐξεικονίζουσιν ἀπὸ τὴν φαντασίαν των ἀντλοῦντες, ἀλλὰ πάντας μὲ κόμην εὐαγγελικώτατα κεκαρμένην (κομμένην). Ἀντίγραφα πρόχειρα ἐκ τῶν ἀνωθι παναρχαίων εἰκόνων, τῶν πρὸς τὴν ἀλήθειαν πολὺ μάλλον προσεγγιζουσῶν ἢ αἱ νῦν, εὐρίσκει κανεὶς εἰς τὴν φυλλάδα τῶν λειτουργιῶν, τὴν ὁποίαν τὸ Πατριαρχεῖόν μας πρὸ ἐτῶν μετὰ πολλῆς φιλοκαλλίας ἐξέδωκε.

Ἐγγράφῃ ἐν τῇ προσφιλεῖ «Ἀναγεννήσει» ὑπὸ συναδέλφου μελετηροῦ καὶ φιλαρχαίου, ὅτι τὸ κομᾶν τοὺς κληρικούς εἶνε ἀπλή συνήθεια ὑπεισεληθρῶσα σιωπηρῶς, ἢ ὁποία δύναται νὰ ἀρθῇ ὑπὸ τοῦ Οἴκου. Θρόνου τῇ συνενοήσει μετὰ τῶν ἄλλων αὐτοκεφάλων Ἑλληνορθόξων Ἐκκλησιῶν. Ἀλλ' ἄς μοι ἐπιτρέψῃ ὁ ἀγαπητὸς συμπρεσβύτερος νὰ σημειώσω ὅτι ἡ ἀντιγραφικὴ, ἀντιπικτικὴ, ἀντικληρικὴ καὶ ἀντεκκλησιαστικὴ αὕτη συνήθεια τοῦ νὰ τρέφουν οἱ κληρικοὶ μας κόμην ὅχι σιωπηρῶς, ἀλλ' αὐθαδῶς καὶ παρὰ τὰς δικαιοσύνας τῶν ἀρχιερέων εἰσῆλθε διὰ νὰ ἐκκλητεύσῃ μοναχοὺς, οὔτινες τὸν κόσμον μετὰ τῆς τριχὸς ἀπετάχθησαν. Ἐὰν εἶνε νομιμὸν ἀνάγκη μὲ τὸν ἑξῆς τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον περίβολον τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ ἀπολακτισθῇ.

Ἡ μακρὰ κόμη εἶνε εἰδωλοατρικὸν ἀπομεινάριον. Ὡς τοιαύτη ἀπεσκορακίσθη ἤδη ὅχι μόνον ἀπὸ τοῦ κοσμικοῦ (μυρσικῆ) κλήρου τῆς Ρωσίας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ τῆς Ρουμανίας καὶ Σερβίας, καὶ ἐν Ἑλλάδι δὲ ἤρχισε τὸ γυναικοπρεπὲς αὐτὸ κόσμημα νὰ ἀποκόπτεται (δυστυχῶς ὅμως ὑπὸ ἐλαχίστων), διὰ νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸν κληρὸν ἡ ἀνδρική του μορφή. Ἡ τοιαύτη ἐπαναστροφή πρὸς τὰς κοσμίους τῆς Ἐκκλησίας συνηθείας ἐλπίζομεν νὰ γενικευθῇ πολὺ γρήγορα, διὰ νὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ἐπάνοδος καὶ τοῦ ἀρχαίου μας σκιυρίου ἀντὶ τοῦ γενεταρχικοῦ καλύμματος (τοῦ καλυμαυχίου), τὸ ὁποῖον ὁ κατὰ τὴν μᾶς ἐπέβλεπε. Καὶ εἶνε

περιττὸν ὁ Οἶκος. Θρόνος καὶ αἱ ἄλλαι ἑλληνορθόδοξοι ἐκκλησίαι, αἱ πολὺ σπουδαιότερα ἔχουσαι καθήκοντα, νὰ καταρτίζουσιν ἀποφάσεις καὶ κανόνας δι' αὐτοδῆλους ἀληθείας. αἱ ὁποῖαι ἂν πρὸς στιγμὴν ἔδυσαν, μόνον τῶν καὶ πάλιν θ' ἀνατεῖλουν, ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἐκ μέρους μας ὀλίγη ἀποφασιστικότης καὶ θέλησις.

Κ. Ν. ΚΑΛΑΙΝΙΚΟΣ

Πρωτοπρεσβύτερος—Μάντσεστερ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΥΝΟΣ ΜΠΑΡΡΥ

Μία Ἀμερικανικὴ ἐφημερὶς ἀφιέρωσεν ἐσχάτως ἀρκετὰς σελίδας τῆς εἰς τὴν ἱστορίαν διαφόρων ὀνομαστικῶν κυνῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀξίζει ἰδιαίτερος νὰ μνημονευθῇ ἡ τοῦ Μπάρρυ. Ὁ Μπάρρυ ἀνῆκεν εἰς τὸ περίφημον γένος τῶν κυνῶν τοῦ Ἁγίου Βερνάρδου.

Διαρκούσης τῆς βραχείας ζωῆς του, ὁ θαυμάσιος αὐτὸς κύων ἔσωσε τεσσαράκοντα καὶ ἓν ἄτομα ἀπὸ τὸν ἐκ ψύχους θάνατον. Βεβαίως τὰ ἄτομα αὐτὰ ἐσώθησαν κατὰ διαφόρους περιόδους. Ὅσάκις ἐκρήγνυται εἰς τὰ ἀπροσπέλαστα ὕψη τῶν Ἑλβετικῶν ὄρεων θυελλὰ τις, οἱ ἀφοσιωμένοι οὗτοι κύνες καθίστανται ἀνήσυχτοι ἐπὶ τῇ προόψει τῆς σωτηρίας δυστυχῶν ὑπάρξεων ἀπὸ τὸν ὀδυνηρὸν θάνατον συνεπεία τοῦ ψύχους. Πηδῶσι, ὕλακτοῦσι καὶ ἐκδηλώνουσι παντοιοτρόπως τὴν ἀνυπομονησίαν καὶ ταραχὴν των ὅσάκις ἐπίκειται ἡ ἐκστρατεία των ἔξω τῶν τοίχων τοῦ μοναστηρίου.

Ὁ Θεὸς ἐπροίκισε τὰ ζῶα ταῦτα μὲ λεπτοτάτην ὀφρησιν εἰς τρόπον ὥστε δύναται νὰ ἀνακαλύψωσιν ἄτομόν τι κεκαλυμμένον ἀπὸ παχὺ στρώμα χιόνος.

Ἀλλὰ τὸ παράδοξον καὶ μοναδικὸν περιστατικὸν τῆς ἱστορίας τοῦ Μπάρρυ, εἶνε ὅτι ἀφοῦ ἔσωσε τὴν ζωὴν τεσσαράκοντα καὶ ἓν ἄτόμων, ἀπολέσθη ἐνῶ προσεπάθει νὰ σώσῃ τὸ τεσσαρακοστὸν δεύτερον. Ἴσως ἤθελέ τις ἀπορήσῃ πῶς συνέβη τοῦτο. Καὶ ὅμως, ἐφρονεῖται ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον τὸν ὁποῖον προσεπάθει νὰ σώσῃ!

Ὁ Μπάρρυ τὸν ἐμυρίσθη ὑπὸ τὴν χιόνα καὶ ἤρχισε νὰ ἀνασκάπτῃ μὲ τοὺς πόδας του. Ὅταν τέλος τὸν ἐξέθαψεν ἄρχισε νὰ τοῦ λείψῃ τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον, ἀλλ' ὅτε ὁ ἄνθρωπος συνῆλθε, ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ εἶδε τὸ τρομερὸν ζῶον τὸ ὁποῖον ἐκλινεν ἐπ' αὐτοῦ. Ἡ θέα αὕτη τὸν ἐτρόμαξε εἰς τοιοῦτο σημεῖον ὥστε, νομίζων ὅτι εὐρίσκειται πρὸ σαρκοφάγου τινὸς ἀγροῦ ζώου τῶν ὄρεων, ἐξήγαγε μετὰ προσοχῆς μεγάλην μάχαιραν ἢ ὁποία ἐκρέματο ἀπὸ τῆς ζωῆς του καὶ τὴν ἐβύθισε ὁλόκληρον εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Μπάρρυ. Μία διαπεραστικὴ ὕλακὴ ἀντή-

χρησε και τὸ πτωχὸν ἔωον ἐξηπλόθη ἐπὶ τῆς ἀσπίλου χιόνης τὴν ὁποίαν ἔδωκε διὰ τοῦ αἵματός του.

Οἱ μοναχοὶ εἰδοποιήθησαν μετ' ὀλίγον περὶ τοῦ συμβάντος καὶ ἦλθον εἰς ἀναζήτησιν τοῦ πτώματος τοῦ Μάρκου τὸ ὁποῖον μετέφερον εἰς τὸ μοναστήριον. Ἐκεῖ πλησίον ἐνεταφιάσθη, ἐγκαταλείπων ἀλησμόνητον ἀνάμνησιν εἰς τοὺς κυρίους του. Ἐπὶ τοῦ τάφου του ἀνήγειραν μνημεῖον μετὰ σχετικῆς ἐπιγραφῆς τῶν εὐεργεσιῶν του.

Θλίβεται ἀσφαλῶς πᾶς τις σκεπτόμενος τὸν τρόπον καθ' ὃν ὁ Μάρκου ἀντημείφθη διὰ τὴν ἀφοσίωσίν του. Ἀλλὰ δὲν εἶνε ἐπίσης ἀπείρως θλιβερώτερον νὰ σκεπτόμεθα ὅτι μέγας ἀριθμὸς ἀνθρώπων ἀνταμείβουν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον Ἐκεῖνον ὅστις ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ τοὺς σώσῃ ἐκ τοῦ θανάτου καὶ μάλιστα ἐκ τοῦ αἰωνίου τοιούτου; Χρησιμοποιοῦν καὶ οὗτοι μίαν μεγάλην μάχαιραν, τὴν μάχαιραν τῆς ἀδιαφορίας, τῆς περιφρονήσεως καὶ τῆς ἀπιστίας πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι ἀντὶ νὰ προσβάλωσι τὸν Χριστόν διὰ τῶν τρομερῶν τούτων ὁπλῶν, προσβάλλουσιν ἑαυτοὺς καὶ ρίπτονται εἰς τὴν ἀπώλειαν, τὸν θάνατον καὶ τὴν αἰώνιον κατάκρισιν.

Ἐκεῖνος ὅστις ἐφόνευσε τὸ Μάρκου τὸ ἔκαμεν ἐξ ἀγνοίας, ἐνόχου βεβαίως, ἀλλὰ πάντως ἐξ ἀγνοίας, ἀλλὰ τί νὰ λεχθῇ περὶ ἐκεῖνων οἵτινες ἀρνούμενοι τὴν σωτηρίαν τοῦ Χριστοῦ, καταφρονοῦσι τὸ Ὄνομα καὶ τὸ Πρόσωπόν Του;

Διὰ μίαν τοιαύτην διαγωγὴν δὲν ὑπολείπεται εἰμὴ καταδίκη αἰώνιος.

Ἀγαπητὲ ἀναγνώστα, ποίαν στάσιν τηρεῖς ἀπέναντι ἐνὸς τόσο μεγάλου καὶ ἰσχυροῦ Σωτῆρος;

Ποίαν στάσιν τηρεῖς ἀπέναντι τῆς ἀγάπης Του καὶ τῆς θυσίας του;

Διὰ σὲ, ἐξετέλεσε τὸ πᾶν διὰ σὲ ἔρρευσεν τὸ πολύτιμον αἷμά Του σταγὼν πρὸς σταγόνα, διὰ σὲ ὑπέφερε, φέρων τὰς ἰδικὰς σου ἁμαρτίας, ὑφιστάμενος τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ὑποβαλλόμενος εἰς τὸ πῦρ τῆς Θείας κρίσεως τὸ ὁποῖον ἐξῆψαν αἱ ἁμαρτίαι σου.

Ποίαν συμπεριφορὰν θὰ δείξης πρὸς Αὐτόν; Εἶπε σήμερον πρὸς Αὐτόν ἄνευ περαιτέρου ἀναβολῆς: «Μὲ ἠγάπησας, παρεδόθης εἰς τὸν θάνατον ὑπὲρ ἐμοῦ, ποραδίδομαι ἀνεπιφυλάκτως εἰς σὲ ἀπὸ σήμερον».

Εἶθες νὰ σὲ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἀφιέρωσιν ταύτην ἡ ἀλήθεια ὅτι: «Ἐτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν ὁ Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε». (Ρωμ. ε' 8.)

Φύσει μὲν οὐδὲν τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον, οὐδ' ὁμαλόν, οὐδ' αὐταρκές, ἀλλὰ κύκλος τις τῶν ἡμετέρων περιτρέχει πραγματίων· ἄλλοτε ἄλλως, ἐπὶ μιᾷ ἡμέρας πολλάκις, ἔστιν ὅτε καὶ ὥρας, φέρων μεταβολάς.

Γρηγόριος ὁ Θεολόγος

Η ΜΕΓΑΛΗ ΘΥΣΙΑ

Πρὸ καιροῦ ἓνα ὑπερωκεάνιον ἄρκετὰ μεγάλο, μὲ ἄρκετους ἐπιβάτας ἐπιστρέφοντας εἰς τὴν πατρίδα των, εἶχεν ἀφήσει τὰς ἀκτὰς τῆς χρυσοφόρου Ἀλάσκας τῆς βορείου Ἀμερικῆς καὶ κατηυθύνετο διὰ τὸν λιμένα τῆς Μασαλίας. Τὸ ὥραϊον αὐτὸ πλοῖον γλυστρουσε στὰ γαλανά καὶ ἀτάραχα νερά τοῦ ὠκεανοῦ καὶ καμμία ἰδέα κινδύνου δὲν περνοῦσε ἀπὸ τὸ μυαλὸ τῶν ἐπιβατῶν. Ἐξαφνα ὅλο τὸ πλοῖον ἐντὸς ἐλαχίστου διαστήματος περιετυλίχθη ἀπὸ πυκνότατον στρώμα καπνοῦ. Φωνὲς ἀπελπιστικῆς ἠκούοντο ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ πλοίου «φωτιά, φωτιά». Ὅλες αἱ βάρκες κατεβασμένες εἰς τὴν θάλασσαν εἶχαν γεμίσει ἐπιβάτας. Πολὺς κόσμος ἔμενε εἰς τὸ κατὰστρωμα μέσα στοὺς καπνοὺς τυλιγμένος καὶ φωνάζων «βοήθεια, βοήθεια».

Ἀφοῦ ἐγέμισαν ὅλες αἱ βάρκες ἤρχισαν πλέον νὰ ρίπτονται εἰς τὴν θάλασσαν. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἦτο καὶ ἓνας νέος, ὅστις ἀφοῦ ἔδρασε εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος του ἐπιμελῶς μίαν ζώνην, ἥτις περιεῖχε χρυσάφι τὸ ὁποῖον εἶχε κερδίζει κατόπιν κόπου πολλῶν ἔτων, ἠτοιμάζετο νὰ ριφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν. Τὴν στιγμὴν ὅμως ἐκεῖνην τὸν ἐτράβηξε ἀπὸ πίσω ἓνα λεπτὸ χεράκι. «Καλέ μου κύριε, σῶσε με σὲ παρακαλῶ καὶ ἐμένα» τοῦ λέγει μὲ τρομαγμένην φωνὴν ἓνα μικρὸ γαλανὸ κοριτσάκι, ἀτενίζοντα: ἱκετευτικά τὸ πρόσωπον τοῦ νέου ἐκεῖνον. Ὁ νέος ἦτο ἄρκετὰ καλὸς κολυμβητὴς καὶ θὰ μπορούσε ἐὰν ἀπέριπτε (ἐπέτα) τὴν ζώνην, ἡ ὁποία περιεῖχεν ὅλην του τὴν περιουσίαν καὶ ἥτις ἦτο ἄρκετὰ βαρεῖα ἐξ αἰτίας τοῦ χρυσοῦ νὰ διασώσῃ τὸ μικρὸ ἐκεῖνο κοριτσάκι. Εὐρέθη λοιπὸν πρὸ τοῦ διλήμματος. Ἡ ἔπρεπε νὰ θυσιάσῃ τὸν χρυσόν, ρίπτων τὴν ζώνην καὶ νὰ διασώσῃ τὸ κοριτσάκι ἐκεῖνο ἢ νὰ ριφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν περιεζωσμένος τὴν ζώνην καὶ ν' ἀφήσῃ νὰ καῇ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τὸ μικρὸ ἐκεῖνο κοριτσάκι. Ἐπειδὴ ὁ κίνδυνος ἦτο πολὺ πλησίον, ὁ νέος ἐκεῖνος ἔλαβε ταχέως τὴν ἀπόφασιν. Ἐβυσεν ἀμέσως τὴν ζώνην μὲ τὸν χρυσόν, τὴν ἐπέταξε εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, ἔλαβε εἰς τοὺς ὤμους του τὸ μικρὸ ἐκεῖνο κοριτσάκι, ἐρρίφη στὰ νερά καὶ ἤρχισε νὰ κολυμβᾷ. Μετὰ πάροδον ὀλίγης ὥρας κατέφθασεν εἰς τὸν τόπον τοῦ δυστυχήματος ἓνα ἄλλο ἀτμόπλοιον τὸ ὁποῖον παρέλαβεν ὅλους τοὺς ναυαγούς καὶ τοὺς διέσωσε. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἦτο καὶ ὁ νέος ἐκεῖνος μὲ τὸ μικρὸ κοριτσάκι.

Ἡ συγκινητικὴ αὕτη ἱστορία τοῦ νέου τούτου φίλε ἀναγνώστα, μοῦ ὑπενθυμίζει ἓνα ἄλλο γεγονός ἀπείρως συγκινητικώτερον καὶ ὑψηλότερον. Ὁ κόσμος ὅλος διέτρεχε πολὺν μεγάλον κίνδυνον. Τὰ ὕδατα τοῦ θανάτου καὶ ἡ φωτιά τῆς κρίσεως ἀπειλοῦσαν κάθε ἀνθρώπινη ψυχὴ. Ἡ ἀνθρωπότης ὁλόκληρος ἐκινδύνευε. Εἶχεν ἀνάγκην σωτῆρος. Καὶ ἰδοὺ ὁ Ἰ-

ησους Χριστος απο απειρον και ανεκδιήγητον αγάπη κινούμενος αφίνει ελπην την δόξαν την οποιαν ειχε προ καταβολης κόσμου και κατήλθεν ινα σώση τον κόσμον.

Ο Χριστος ειδε τον κινδυνον τον μέγαν τον οποιον διέτρεχεν η ανθρωπότης και ανέλαβε να την σώση με την προσωπικήν αυτου θυσίαν. Εάν φιλε μου θέλεις να σε σώση κάνε οτι εκαμε εκείνο το μικρο κοριτσάκι. Είπε εις αυτον «Κύριε κινδυνεύω συ δύνασαι και θέλεις να με σώσης. Σε παρακαλώ σωσέ με και εμένα».

Και εσω απολύτως βέβαιος πως ο Ιησους Χριστος ασφαλως θα σε σώση. Εμπιστευθήτε την σωτηρίαν σου εις τον **Ιησουν Χριστον**, πως το μικρο εκείνο κοριτσάκι την ενεπιστεύθη εις τους δυνατους ωμους του νέου εκείνου.

Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

Κατά τας τελευταίας στατιστικάς, η υδρόγειος σφαίρα κατοικείται υπό 1,117,802,000 ανθρώπων.

Ουτοι κατά θρησκείματα διαιροῦνται ως εξής :

Χριστιανοί

Ρωμαιοκαθολικοί	301,645,808
Εδαγγελικοί	181,259,655
Ανατ. Ορθόδοξοι	125,575,688
Διάφοροι	31,000,000
Τὸ ὅλον Χριστιανοί	639,481,151

Μὴ Χριστιανοί

Κομφουκικοί	310,175,000
Μωαμεθανοί	227,549,000
Ινδοί	215,512,000
Ανιμιστάι	161,272,000
Βουδιστάι	140,047,000
Σιντοϊστάι	20,150,000
Ιουδαίοι	87,000,000
Διάφοροι	15,557,000
Τὸ ὅλον	1,177,802,000

Ὡστε οἱ μὴ χριστιανοὶ τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας εἶνε ἀκόμη διπλάσιοι σχεδὸν τῶν Χριστιανῶν !

ΣΚΕΨΙΣ

Τὸ βάθος ἐνὸς ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται καλύτερον ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὅποια λέγει διὰ τοὺς ἄλλους, παρὰ ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὅποια λέγει διὰ τὸν ἑαυτὸν του.

Ὁ Μέγας Βάσιγκτων περὶ θρησκείας.—

Ὁ πολὺς Γεώρ. Βάσιγκτων ὁ μέγας πρόεδρος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἐφρόνει οὕτως : «Λαὸς χωρὶς θρησκείαν, εἶναι λαὸς ἀκυβέρνητος, καὶ ἐπομένως δυστυχὴς καὶ ἀνίκανος πρὸς ἐλευθερίαν». Ὁ αὐτὸς ἔγραφε «Κυβερνήσεις ἀνευ θρησκείας εἶνε κυβερνήσεις αἰσχροῦ, ἀνεπιεικῆς, τυραννικῆς, ἀδίκου».

Με προσοχὴν νὰ ἐκφέρης κρίσιν ἀκόμη καὶ ὅταν ἡ πρόθεσίς σου εἶναι καλὴ διότι τὸ νὰ πληγῶνῃ τις τοὺς ἀνθρώπους εἶναι εὐλογον, ἀλλὰ νὰ τοὺς διορθῶνῃ εἶνε ἀδύνατον.

Schopenhauer

Πρέπει νὰ θέτωμεν τὸ καθήκον ἔμπροσθεν παντός, καὶ νὰ μὴ θέτωμεν παρὰ μόνον εἰς δευτέρον γραμμὴν τὸν καρπὸν, τὸν ὁποῖον ἀπολαύει τις ἐξ αὐτοῦ.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΑΝΤ. ΜΠΟΡΤΟΛΗ
Κάτωθεν Β'. Γυμνασίου

Αναλαμβάνει παντὸς εἶδους τυπογραφικὴν ἐργασίαν, πολύχρομον καὶ μὴ.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Υπό τη διεύθυνση του Δ. Παπαδοπούλου
καθηγητῆς Παιδαγωγικῶν ἐν
Ῥώμῃ.

Δὲν εἶνε πολὺ ἄρως ποὺ ἡ προσοχὴ μεγάλων ψυχολόγων, παιδαγωγῶν καὶ παιδιατρῶν ἔχει στραφῇ σοβαρὰ εἰς τὴν μελέτην τῶν ψυχικῶν φαινομένων τῆς πρώτης ἡλικίας καὶ ἀπὸ τὸ συστηματοποιημένον παρακολούθημα τῆς ἐξελίξεως τῆς πρώτης συναισθηματικῆς καὶ διανοητικῆς ζωῆς ἡ παιδαγωγία προχωρεῖ εἰς τὴν εὕρεσιν νόμων καὶ φάσεων καὶ ἀναπτύσσεται βαθμηδὸν εἰς μίαν ἀληθινὴν ἐπιστήμην με βάσεις τὴν **στατιστικὴν** καὶ τὴν **παρατηρητικὴν**.

Ἀπὸ τὸν καιρὸν ποὺ ὁ Dietrich Triedmann στὰ 1787 ἐδημοσίευσεν τὴν πρώτην συστηματικὴν ἐργασίαν διὰ τὴν πνευματικὴν ἐξέλιξιν τοῦ παιδιοῦ, ἀπὸ τῶν πρώτων μηνῶν τῆς γεννήσεως μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ τρίτου ἔτους, αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἡ σοβαρὰ ἐργασία ἔχει προχωρήσει σποραδικά, βαρεῖα, μετὰ δῆματα ἐνδοιαστικά, ἀλλὰ καὶ μετὰ ἕνα σταθερὸν καὶ αὐξάνον ἐνδιαφέρον, ποὺ ἐκέντησε τὸν ζῆλον καὶ ἐκαλλιέργησε πρὸς πορὸν ἐδαφὸς διὰ νέας ἐρεύνas.

Στὰ 1881 ὁ πολὺ Preyer δημοσιεύει «I' âme de l'enfant», τὴν «Παιδικὴν ψυχὴν». Ἡ ἀπὸ τῆς διβλίου ὑπῆρξεν εὐεργετικὴ, τονωτικὴ πλῆθος μητέρων καὶ πατέρων, κατὰ μίμησιν τοῦ διβλίου τοῦ συγγραφέως, ἀρχίζουσιν νὰ κρατοῦν «Ἡμερολόγιον», ὅπου σημειοῦν λεπτομερῶς καὶ ἀκριβῶς τὰς ἡμερησίας προόδους τῶν βρεφῶν τῶν, τὰ ἡμερολόγια αὐτὰ γραμμένα μετὰ εὐσυνείδητον ἐλεγχον εἶνε πλούσιον ὕλικόν διὰ μελέτην τῶν πρώτων ἐντυπώσεων, τοῦ πρώτου λεξιλογίου, τῆς πρώτης ψυχικῆς ἀφυπνίσεως τοῦ νηπίου καὶ τῶν νόμων, τοὺς ὁποίους φυλάττει ἡ ἀφυπνίσις αὐτῇ.

Σχεδὸν συγχρόνως τὸ 1882, εἰς τὴν Ἀμερικὴν ὁ Stanley Hall, ἄλλος μεγάλος πειραματιστὴς κατόπιν εὐδοκίμων ἐφαρμογῶν ἐπὶ τῶν μαθητῶν τῆς Βοστώνης δημοσιεύει τὸ πολὺ κροτον: «Περιεχόμενον τῶν γνώσεων τοῦ παιδιοῦ κατὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ εἰς τὸ σχολεῖον» καὶ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν συνεχίζων καρποφόρους μελέτας φέρει εἰς φῶς τὰς μεταμορφώσεις ποὺ ὑφίσταται τὸ παιδικὸ μυαλὸ διαρκούσης τῆς σωματικῆς ἀναπτύξεως.

Συγγενὴ κίνησιν παρουσιάζει καὶ τὸ ἔργον τοῦ James Sully ἐν Ἀγγλίᾳ.

Ἀπὸ τοῦ 1890 κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου ἐν Γαλλίᾳ, ὁ Alfred Binet ἀνάματος μελετητῆς, ἐφαρμύζει ἠθαρραλέα τὴν ἀνθρωπομετρικὴν μέθοδον καὶ ζητεῖ τὴν ἐμμεσον σχέσιν μεταξὺ εὐφυΐας καὶ σωματικοῦ βάρους, ἀναστήματος, δυνάμεως πνευμῶνων, δυνάμεως μυϊκῆς, σχήματος κρανίου κλπ. Καταμετρεῖ τὴν ἀκοὴν καὶ τὴν ὄρασιν τοῦ μαθητοῦ, εὕρισκε τοὺς ἀριθμούς, ποὺ ἀντιπροσωπεύουν κατὰ μέσον ὅρον τῆς σωματικῆς ἀνάπτυξιν εἰς ἑκάστην ἡλικίαν εἰς τὸ φυσιολογικῶς ὑγιὲς παιδί. Παιδί ποὺ δὲν προσεγγίζει τὸν μέσον ὅρον παρέχει προφ-

νὸς ἐνδείξεις στασιμότητος φυσικῆς, τῆς ὁποίας ζητοῦνται τὰ αἷτια καὶ ἡ ἀμεσος ἀντανάκλασις εἰς τὴν πνευματικὴν τοῦ μαθητοῦ ἀπόδοσιν.

Τὰ περιώνυμα καταστάνα tests τοῦ Binet πρὸς καταμέτρησιν τῆς παιδικῆς εὐφυΐας ἔχουν ἐγκολπωθῇ ἐνθουσιωδῶς ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν, ὅπου καὶ ὑπέστησαν σχετικὰς ἀλλοιώσεις, χρησιμοποιοῦντα μάλιστα καὶ εἰς τὴν στρατολογίαν.

Ὁ Binet καινοτομεῖ, διότι πρῶτος ἐν Εὐρώπῃ μεταφέρει τὸ πεδίον τῶν ἐρευνῶν τοῦ εἰς τὸ εὐρὸ στάδιον τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Οἱ πρὸ αὐτοῦ ψυχολόγοι τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἔχουν ἐργασθῇ εἴτε ἐπὶ τῶν ἰδίων τέκνων ἢ τέκνων συγγενῶν, ἢ σποραδικῶς ἔχουν χρησιμοποίησει ἀραιὰς μάζας παιδίων εἰς ἄγαν ψυχολογικῶν πορισμάτων.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἀμήτοι διευθυνταὶ σχολείων ἔχουν ἀκουσίως σοβαρῶς παρακωλύσει τὸ ἔργον τῆς ἐπιστήμης, ἀρνούμενοι νὰ παράσχωσι πολύτιμον σχολικὴν συμβολὴν ἐπὶ τῇ λόγῳ, ὅτι «τὸ σχολεῖον δὲν εἶνε πεδίον πειραματισμοῦ!» Ἀλλ' ὁ Binet δὲν συνήντησε τὴν ἀπλοϊκὴν αὐτὴν ἔνστασιν ἐν τῇ προσώπῳ τοῦ κ. Vaney τοῦ μελετητοῦ καὶ ἀκαταπονήτου διευθυντοῦ τοῦ κοινωνικοῦ σχολείου τῆς ὁδοῦ Grange-aux-bells. Ἐξ ἐναντίας σὺν τῷ χρόνῳ ἕνα ψυχολογικὸν ἐργαστήριον ἔχει ἰδρυθῇ ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ σχολῇ, ὅπου ἡ συνεργασία Binet, Vaney, τοῦ ἱατροῦ Simon καὶ τοῦ ἐξόπνου ἐπιθεωρητοῦ Belot ἔχουν δώσει πορίσματα ἀξιόπιστα καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως σεβαστά.

Σήμερον ἡ μεγάλη μορφή τοῦ Binet ἔχει ἐκλείπει, ἀλλ' οἱ συνεχισταὶ τοῦ Simon-Vaney συνεχίζουν τὰ πειράματά των εἰς τὸ ψυχολογικὸν ἐργαστήριον τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, τὸ ὅποιον χρησιμεύει καὶ διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν προπὸνῃσιν τῶν φοιτητῶν τῆς φιλοσοφίας ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸ ψυχολογικὸν ἐργαστήριον τοῦ D^r wallon καὶ τὸ φρενοκομεῖον τῆς Ἀγίας Ἀννης τοῦ Dr Dumas.

Ἀλλὰ κυρίως ἀπὸ τοῦ τελευταίου πολέμου ἡ παιδικὴ ψυχολογία λαμβάνει νέαν κατεύθυνσιν: τὸ **παιδί γίνεται ἀντικείμενον μιᾶς ἀπρεΐας** εἰς τὸ εἶναι τοῦ ἀντιπροσωπεύει τὸ μέλλον τοῦ ἀτόμου, ἀντιπροσωπεύεται συγχρόνως καὶ τὸ μέλλον τῆς φυλῆς καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ψυχολογικὴ ἐρευνα προσπαθεῖ νὰ παρασκευάσῃ τὸ μέλλον καὶ τῶν δύο γνωρίζουσα καλὰ αὐτὸ τὸ ἀτομόν. Δὲν εἶνε ἀληθὲς ὅτι τὸ παιδί εἶναι μία μικρογραφία τοῦ ἐνηλίκου: ὅχι· ὁ ὑπὸ σχηματισμὸν διατελὼν παιδικὸς ὀργανισμὸς συνεπάγεται καὶ ψυχικὰς ἀδυναμίας καὶ ιδιότητας οὐσιωδῶς διαφόρους, ἀκριβῶς δὲ τὸ ναυάγιον τῶν περισσοτέρων παιδαγωγικῶν συστημάτων προκύπτει ἐκ τοῦ ὅτι σκέψεις, τρόποι παρατηρήσεως, γνώσεις καὶ ἰδέαι τῶν μεγάλων ζητοῦν νὰ ἐφαρμοσθῶν ἀδασανίστως εἰς τοὺς μικροὺς. Τὸ παιδί δὲν εἶνε ἄνδρας· μὰ πρέπει νὰ γίνῃ ἄνδρας ὁδηγούμενον καὶ δεχόμενον σφὰ τὴν ἀρμόζουσαν θρεπτικὴν πνευματικὴν ὕλην εἰς τὸ ἐκάστοτε στάδιον τῆς πορείας τοῦ. Γνωρίζω τὴν φύσιν τοῦ παιδιοῦ, σημαίνει γνωρίζω τί τοῦ χρειάζεται. Ἐνθουσιώδεις ἐπιστήμονες στρέφονται σήμερον μετὰ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον στὸ μικρὸ πλάσμα.—Τὰ παιδολογικὰ ἐργαστήρια, τὰ ψυχολογικὰ παιδαγωγικὰ ἐπιμελητήρια, οἱ παιδαγωγικοὶ σύλλογοι, τὰ περιοδικὰ καὶ συγγράμματα Παιδικῆς Ψυχολογίας πολλαπλασιάζονται ἀνὰ τὴν Εὐρώπην δλόκληρον καταπληκτικῶς.—Ἱατρικὴ καὶ Ψυχολογία ἀδελφοῦνται.—Μεγάλοι ἱατροὶ καὶ μεγά-

λοι ψυχολόγοι συνεργάζονται—'Από της Γενικής Ψυχολογίας αποχωρίζεται εις ένα ιδιαίτερον κλάδον ή Παιδική. Είνε ή καινούργια επιστήμη, ποῦ θά στηρίξη ἐπάνω της τὸ βαρὺ ἔργον τῆς ἀγωγῆς καὶ ποῦ πρέπει ν' ἀποτελέσῃ ὑποχρεωτικὰ τὸ ἀπαραίτητον παιδαγωγικὸν ἐφόδιον τοῦ μέλλοντος δημοδιδασκάλου.

Εἶνε ἀλήθεια πῶς—ἔδῳ καὶ εἰκοσιπέντε χρόνια—ἔχουν ἀκουσθῇ μερικοὶ κακόφωνοι ἰσχυρισμοί, ποῦ προσεπάθησαν ν' ἀποδείξουν ματαίαν καὶ ἄχρηστον τὴν ἐπιστήμην τοῦ ψυχολόγου εἰς τὸ πρακτικὸν ἔργον τοῦ διδασκάλου. Ἐνας ἀπὸ τοὺς ἰσχυρισμοὺς αὐτοὺς—ὁ δυνατότερος—εἶνε ἡ φωνὴ ποῦ ἀφῆκε εἰς τὴν Educational Review ὁ καθηγητὴς Munsterberg: ὁ διδάσκαλος δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἶνε ψυχολόγος· οὔτε σὲ δέκα δὲν θὰ μπορούσαν νὰ συνοψισθοῦν οἱ ψυχολογικοὶ κανόνες, ποῦ τοῦ εἶνε πρακτικῶς ἀναγκαῖοι κλπ.

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΓΕΩΡΓΙΟΣ WILLIAMS

Ἰδρυτὴς τῆς θαυμασίας ἠθικοθρησκευτικῆς ὁργανώσεως, «**τῆς Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος τῶν Νέων**» ἥτις ἤδη εἶνε γνωστὴ εἰς πάντας πλεόν καὶ ἐν Ἑλλάδι, διότι καὶ ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἐτῶν ἱδρύσε τμήματα, ὡς ἔχει ἱδρύσει τοιαῦτα εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς Χριστιανικὰς χώρας, προσφέρουσα ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, δια τῆς προσπάθειάς της νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἠθικὴν ἀναγέννησιν καὶ διὰ πλάσιν τῆς κοινωνίας καὶ δὴ τῶν νέων γενεῶν ὑπῆρξεν ὁ Γεώργιος williams.

Ἡ «**Νέα Ζωή**» προβάλλει πρὸς μίμησιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας της ἑξοχὸν ὑπόδειγμα ἀλτρουϊτικῆς δράσεως, ἐπαγγελματικῆς δραστηριότητος καὶ ἐφευρετικότητος, θρησκευτικοῦ ζήλου, ἐξωτερικῆς καὶ ἐσωτερικῆς γαλήνης καὶ ψυχικῆς φαιδρότητος, τὸν «**αἰώνιως εὐτυχῇ καὶ φαιδρὸν**» μεγαλοβιομήχανον, μεγαλέμπορον, συγχρόνως δὲ καὶ μέγιστον φιλόανθρωπον Γεώρ. Williams, ὅστις ἐκ τοῦ ταπεινοῦ οἴκισκου καὶ τῶν ἀσήμων ἀγροτῶν τοῦ Somerset προελθὼν καὶ γενόμενος ἐντὸς μιᾶς τριακονταετίας ἰδιοκτήτης καὶ διευθυντὴς τοῦ μεγάλου ἐμποροβιομηχανικοῦ οἴκου τῆς Ἀγγλίας τοῦ γνωστοῦ σήμερον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «**Hitchcock, Williams and Co**» δὲν ἐλησμόνησεν, ὡς συνήθως συμβαίνει τοὺς πτωχοὺς πρῶτην συναδέλφους τοῦ ἐμποροὑπαλλήλου, τοὺς δυστυχουμένους τότε ἐργάτας καὶ ἀγρότας, δὲν ἔδειξεν ἀδιαφορίαν πρὸς τὴν Χριστιανικὴν διδασκαλίαν καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Ὑπῆρξε μέχρι τῆς τελευταίας ἡμέρας τῆς ζωῆς του προστάτης, συνήγορος καὶ συνετὸς ὁδηγὸς τῶν ἐμποροὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, παρήγορος προστάτης καὶ βοηθός

παντὸς δυστυχουμένου, θερμὸς ζήλωτὴς τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως καὶ ἐνθερμος ὑποστηρικτὴς πασῶν τῶν θρησκευτικῶν ὁργανώσεων καὶ θιασώτης τῆς διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου ἠθικοποιήσεως τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὁ Γεώρ. Williams ἐγεννήθη κατὰ τὸ ἔτος 1821 ἐκ πτωχῶν καὶ καὶ ἀπὸ τῶν ἐν εἰς τὸ Somerset τῆς Ἀγγλίας. Κατὰ τὸ 1841, ὡς τῆς ἡλικίας του εἰσῆλθεν ὡς δόκιμος ὑπάλληλος, εἰς ὑφασματοπορικὸν τι κατὰστημα, ὅπου ὑπηρέτησε μετὰ περισσοῦ ζήλου καὶ δραστηριότητος μέχρι τοῦ 1841, ὁπότε μετέβη εἰς Λονδίον προσληφθεὶς ὡς βοηθὸς εἰς τὸ κατὰστημα ἐριούχων καὶ μεταξωτῶν τῶν μεγαλεμπόρων καὶ βιομηχάνων Hitchcock καὶ Rogers.

Εἰς τὸν ἐμπορικὸν τοῦτον οἶκον, ὅστις σήμερον ἐργάζεται ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἣν ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν, οὗτος παρέμεινε μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του.

Ἐν αὐτῇ τῇ ἐργασίᾳ ὁ Γεώρ. Williams ἐπέδειξε διάφορα φυσικὰ προτερήματα, τὰ ποικίλα πνευματικὰ χαρίσματα καὶ τὰς ἀνεκτιμήτους ἀρετὰς του, δι' ὧν ἐκέρδισε τὴν εὐνοίαν τῶν προϊσταμένων του, τὴν ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν τῶν συναδέλφων του καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ συμπάθειαν τῶν συνεργαζομένων μετὰ τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου Hitchcock καὶ Rogers.

Κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1853 ὁ Γ. Williams ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ προϊσταμένου του Γεωργίου Hitchcock καὶ ἐγένετο συνέταιρος τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου, μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ πενθεροῦ του ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ κατορθώσας ἐντὸς βραχείας χρονικοῦ διαστήματος νὰ πολλαπλασιάσῃ τὰς ἐργασίας του εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀπασχολῇ εἰς τὰ ἐργαστήρια, ἀποθήκας καὶ πρατήριά του, ὑπὲρ τὰ χίλια άτομα.

Ὁ Γεώρ. Williams ὑπῆρξεν ἑξοχὸς ἐπιχειρηματίας καὶ διακεκριμένος ἐμποροβιομήχανος· περισσότερον ὅμως διεκρίθη ὡς φιλόανθρωπος. Ἐν ἐκ τῶν μεγαλύτερων τῆς ζωῆς του ἔργων εἶνε ἡ ἱδρυσις τῆς Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος τῶν Νέων. Ὅτε κατὰ τὸ 1841 ἦλθεν οὗτος εἰς Λονδίον παρετήρησεν ὅτι ἡ ἐργασία τῶν ἐμποροὑπαλλήλων ἦτο βαρεῖα, αἱ ὥραι τῆς ἐργασίας πολλαί, αἱ ὥραι τῆς ἀναπαύσεως ἀνεπαρκεῖς καὶ οἱ πειρασμοὶ καὶ αἱ ροπαὶ πρὸς τὸ ἀδικεῖν καὶ ἐγκληματεῖν πολλαί.

Ὁ Γεώρ. Williams ὑπέδειξεν εἰς τινὰς τῶν συναδέλφων του ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐνωθῶσιν ἐπὶ τῇ σκοπῇ ἀλληλεγγύης, ἀλληλοδοθηθείας, πνευματικῆς βελτιώσεως καὶ ψυχικῆς διαπλάσεως.

Μία ἐνωσις ταχέως ἐσχηματίσθη καὶ ἐγκρίσει τῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν καταστημάτων συγκεντρώσεις καὶ διαλέξεις θρησκευτικὰς τακτικῶς ἐλάμβανον χώραν. Ὁ Σύνλογος οὗτος ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἱδρυσιν λαμπροτέρως ἐνώσεως.

Κατὰ τὴν 6ην Ἰουνίου 1844 ἑνδεκα νέοι ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὁποίων ἦτο ὁ Γεώρ. Williams συνελθόν-

τες ἀπεφάσισαν νὰ ἰδρῶσιν Ἐνωσιν, ἥς ὁ σκοπὸς θὰ ἦτο ἡ βελτίωσις τῆς πνευματικῆς καὶ ψυχικῆς καταστάσεως τῶν ἐμποροῦπαλλήλων.

Ἡ μικρὰ δὲ αὕτη ἔνωσις εὐρυνηθεῖσα ἀπετέλεσε τὴν Χριστιανικὴν Ἀδελφότητα τῶν Νέων, ἣτις σκοπὸν ἔχει τὴν τελειοποίησιν τῶν σωμάτων τῶν νέων, τὴν διανοητικὴν αὐτῶν μόρφωσιν διὰ τεχνικῶν καὶ ἐμπορικῶν καὶ ἄλλων μαθημάτων καὶ πρωτίστως τὴν ψυχικὴν ἐξυγιάνσιν καὶ διάπλασιν τούτων. Ἡ Ἀδελφότης αὕτη ἔχει ὑπὲρ τὰς ἐπτακισχιλίας διακλαδώσεις εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ ἀριθμεῖ πολλὰς δεκάδας χιλιάδας μέλη. Προσφάτως ἡ Χριστιανικὴ Ἀδελφότης ἀπέκτησε λαμπρὸν μέγαρον (Exeter Hall) διὰ τῆς γενναιοδωρίας τοῦ Γεωρ. Williams, ὅστις προσέφερε πέντε χιλιάδας λίρας διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ καὶ παρεκίνησε καὶ ἄλλους νὰ συνεισφέρωσι παρόμοια μεγάλα ποσά.

Ὁ Γεωρ. Williams εἰργάσθη ὑπερανθρώπως διὰ τὴν Ἰδρυσιν τῆς «Ἐνώσεως τῶν ὑπαλλήλων ἐργατῶν» ἣτις ἐπέτυχε τὴν καθιέρωσιν τῆς ἡμιαργίας τοῦ Σαββάτου. Οὗτος ὑπῆρξεν ἐπίσης ἐνθερμος ὑποστηρικτὴς τῆς «Ἐπιτροπῆς τῆς πόλεως Λονδίνου» τῆς «Ἐνώσεως τῶν Κυριακῶν σχολείων» τῆς «Βρεττανικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρείας» καὶ πολλῶν ἄλλων φιланθρωπικῶν καὶ κοινωνικῶν ὁργανώσεων καὶ συλλόγων.

Ὁ Γεώργιος Williams ἐδοξάσθη καὶ ἐτιμήθη πρεπόντως κατὰ τὸν ἐν Λονδίῳ ἑορτασμὸν τῆς πεντηκοστῆς ἐπετείου τῆς ἰδρύσεως τῆς «Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος τῶν Νέων» κατὰ τὴν 6ην Ἰουνίου τοῦ 1894, ὁπότε περὶ τὰς δύο χιλιάδας ἀντιπροσώπων ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου πρέστησαν εἰς τὰς τελετάς πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων ἐκδουλεύσεων, αἷς παρέοχεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ὁ μέγας οὗτος φιλόανθρωπος, διοργανώθησαν πρὸς τιμὴν τοῦ ἑορταῖ ὑπὸ τῆς πόλεως τοῦ Λονδίνου κατὰ τὰς ὁποίας ἀνεκλήροχθη ὁ Γεώργιος Williams ἐπίτιμος ὁμηότης τοῦ Λονδίνου. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας Βικτωρία ἀπένευμεν εἰς τοῦτον τὸν τιμητικὸν τίτλον τοῦ Ἱππότητος.

Κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1908 ὁλόκληρος ὁ πεπολιτισμένος κόσμος ἐπένθησε τὸν θάνατον τοῦ Γεωργίου Williams.

Σκοπὸς τοῦ κόσμου ἡ ἀνάπτυξις τοῦ πνεύματος.
Renan

Ὁ ἀληθὴς εὐεργέτης εἶνε ὁμοίος πρὸς ἄμπελον ἢ ὁποῖα, ἀφοῦ παραγάγῃ τὰς σταφυλάς, δὲν ζητεῖ τίποτε περισσότερον, εὐχαριστημένη διότι παρήγαγε τὸν καρπὸν, ὅστις προσιδιάζει εἰς αὐτήν.

Μάρκος Αὐρήλιος

Τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου ἔχει οὕτω πως δημιουργηθῇ, ὥστε τὸ ψεῦδος ἔχει ἑκατὸν φορὰς περισσότεραν ἐπιρροὴν ἐπ' αὐτοῦ παρὰ ἡ ἀλήθεια.

Ἐρασμός

ΠΕΡΙ ΥΠΟΚΡΙΣΙΑΣ

(Ἐκ τῶν χαρακτήρων τοῦ Θεοφράστου)

Ἡ ὑποκρισία θὰ μπορούσε νὰ ὀρισθῇ σὰν προσποίησις μὲ πράξεις καὶ μὲ λόγια τοῦ ζητοῦν νὰ ξεγελάσουν.

Ὁ ὑποκριτὴς ὅταν πλησιάζῃ τοὺς ἐχθροὺς του δείχνει τάχα πῶς δὲν τοὺς μισεῖ, ἀλλὰ πῶς τοὺς ἀγαπᾷ· καὶ τοὺς ἐπαινεῖ μπροστά τους, ἐνῶ στὰ κρυφὰ τοὺς κατατρέχει. Κάνει πῶς τοὺς συμπνεῖ ὅταν πάσχουν.

Φαίνεται σὰν νὰ συγχωρῇ ὅσους τὸν κακολογοῦν, καὶ φέρεται μὲ ἡμερο τρόπο σ' ἐκείνους τοῦ εἶνε ὀργισμένοι γιατί τοὺς ἠδίκησε.

Ἀναβάλλει νὰ συναντήσῃ ἄλλη μέρα ἐκείνους τοῦ βιάζονται νὰ τοῦ συνομιλήσουν.

Δὲν ὁμολογεῖ ποτὲ τίποτε ἀπὸ ὅ,τι κάνει, λέγει μόνον πῶς θὰ σκεφθῇ καὶ καμόνεται πῶς ἔφθασε τώρα δά, ἢ πῶς ἦλθεν ἀργά ἢ πῶς εἶνε ἀδιάθετος.

Σ' ἐκείνους, τοῦ τοῦ ζητοῦν δανεικὰ ἢ βοήθειαν γιὰ φίλον, λέγει πῶς δὲν πωλεῖ. Εἰς ἄλλην περίστασιν μπορεῖ νὰ πῇ ὅτι τὸ κατὰστημά του τὸ ἔχουν πλημμυρίσει ἀγοραστὲς, ἐνῶ ἔχει ἀναδουλιὰ.

Δεικνύει πῶς τάχα δὲν γνωρίζει πράγματα τοῦ ἤκουσε, καὶ μπορεῖ νὰ βεβαιώνει πῶς δὲν εἶδε πράγματα τοῦ ἔτυχε νὰ συμβοῦν μπροστά εἰς τὰ μάτια του.

Ἄν δώσῃ ὑπόσχασιν θὰ προσποιηθῇ πῶς δὲν τὴν θυμᾶται.

Ἄν τοῦ ὁμιλήσουν γιὰ ὑποθέσεις, λέγει πῶς θὰ σκεφθῇ, ἢ πῶς δὲν γνωρίζει τίποτε, ἢ πῶς τοῦ κάνε κατὰπληξιν, ἢ πῶς καὶ αὐτὸς ἄλλοτε τὸ ἐσκέφθη.

Καὶ μὲ δυὸ λόγια μπορούμεν νὰ εἰπώμεν πῶς ὁ συνθηθισμένος τρόπος τῆς ὁμιλίας του εἶνε τέτοιος: δὲν πιστεύω, δὲν μοῦ φαίνεται, εἶνε παράξενον, τί ἀλλαγὴ, αὐτὰ δὲν τᾶχουν πεῖ σ' ἐμέ, περίεργον πρᾶγμα, πῆγαινε σ' ἄλλους νὰ τὰ πῆς, ἀπίστευτον, καὶ πῶς νὰ μὴ σὲ πιστεύσω, ἀπορῶ....

Σὺ ὅμως (ἀναγνώστα) πρόσχε, μὴ πιστεύεις τέτοιες πονηριὰς καὶ τέτοια λόγια. Δὲν ὑπάρχει τίποτε χειρότερον.

Καὶ πρέπει νὰ ἔχῃς μεγαλυτέραν προσφύλαξιν ἀπὸ τὰ ἐπίβουλα αὐτὰ ἢ παρὰ ἀπὸ τὰ φαρμακερὰ φάρμακα.

«Ἡ ἀρετὴ εἶνε πανταχοῦ ἡ αὐτὴ διότι προέρχεται ἐκ τοῦ Θεοῦ».

«Ἡ ἀρετὴ περιβάλλει τὸ ἔθνος μὲ ἠθικὸν μεγαλεῖον τὸ ὅποῖον ὁ δεσποτισμὸς δὲν δύναται νὰ ἀνατρέψῃ».

Ρ. Μπάρεκλν

«Μὲ προσοχὴν νὰ ἐκφέρῃς κρίσιν ἀκόμη καὶ ὅταν ἡ πρόθεσίς σου εἶνε καλὴ διότι τὸ νὰ πληγῶνῃ τις τοὺς ἀνθρώπους εἶνε εὐκολον, ἀλλὰ νὰ τοὺς διορθῶν εἶνε ἀδύνατον».

Sclopenhauer

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

Καὶ μετὰ ταῦτα :

Εἰς ἡλικιωμένους καθηγητὴς ἔλεγε πρὸς ἓνα τῶν ἀποφοίτων του :

| Ἴδου λοιπὸν ὅτι ἐτελείωσαν αἱ σπουδαί σου!

— Μάλιστα, κύριε καθηγητά, ἀπήντησεν ὁ νέος, σήμερον δίδω τὰς τελευταίας ἐξετάσεις μου.

Καὶ μετὰ ταῦτα :

— Θὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὸ ἐπάγγελμά μου, θὰ νυμφευθῶ διακεκριμένην γυναῖκα, σκέπτομαι νὰ ἀποκτήσω περιουσίαν καὶ νὰ ἐπιτύχω ἐν τῷ κόσμῳ.

— Καὶ μετὰ ταῦτα :

— Μετὰ ταῦτα θὰ ἀρχίσω νὰ ταξειδεύω, νὰ ἴδω τὸν κόσμον καὶ νὰ ἀπολαύσω τῶν ἀγαθῶν μου.

— Καὶ μετὰ ταῦτα :

— Βεβαίως θὰ ἐπέλθῃ τὸ γῆρας ἀλλ' ἐλπίζω νὰ τὸ διέλθω εὐχάριστα.

— Καὶ μετὰ ταῦτα !

— Ἐπειτα νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἀποθάνω.

— Καὶ μετὰ ταῦτα :

Εἰς τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν, ὁ νέος δὲν ἔδωκεν ἀπάντησιν.

Ἐνώπιόν του ἠνοίγετο μετὰ θάνατον τὸ σκότος καὶ ἡ ἀβεβαιότης.

Ἐν τούτοις πόσον παρήγορον καὶ βέβαιον εἶνε διὰ τὸν ἀληθινὸν ὁπαδὸν τοῦ Χριστοῦ ὅτι ὁ θάνατος εἶνε ἡ πύλη τῆς ζωῆς! «Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ καὶ ἀποθάνῃ ζήσεται» καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα (Ἰωάν. ια' 26).

Ἀναγνώστα τί θὰ ἀπαντήσῃς εἰς τὴν τελευταίαν ἐρώτησιν; «Πίστευσον εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ θέλεις σωθῇ (Πραξ. ις', 31).

Τὸ ἀπικαιώτερον καθεστὼς ποῦ εἶδε ποτὲ ἡ ἀνθρωπότης. — **Τὸ καθεστὼς τοῦ αἵματος**

Ἀπὸ τῆς 7 Νοεμβρίου 1917 καὶ ἐντεῦθεν διὰ νὰ διατηρηθῇ ὁ Μπολσεβικισμὸς ἐφόνευσεν (ἐτουφέκισε) 162 χιλ. ἐργάτας, 811,540 χωρικοὺς, 354,100 λογίους, 11,944 κτηματίαις, 65,500 ἀστυνόμους, 240010 στρατιώτας, 53,205 ἀξιωματικοὺς, 6,005 διδασκάλους καὶ καθηγητάς, 8,150 ἱατροὺς, 1,211 ἱερεῖς καὶ 27 ἀρχιερεῖς. Κατὰ τὰς τελευταίας εἰδησεις τουφεκίζεῖ κατὰ ἑκατοντάδας ἐπὶ ἀπλῇ ὑποψίᾳ. Ὁ Μπολσεβικισμὸς ἵσταται ὡς μέγας καὶ λίαν ἐπικίνδυνος ἐχθρὸς τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, οὗ τὴν ἐκρίζωσιν δι' ὅλων τῶν μέσων ἐπιδιώκει.

Ἀπολογισμὸς τῆς Βρετανικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρείας

Κατὰ τὴν τελευταίαν ἔκθεσιν τῆς ὡς ἄνω Ἑταιρείας ἐξετυπώθησαν ὑπ' αὐτῆς ἀπὸ τοῦ 1804 μέχρι σήμερον 365 ἑκατ. ἀντιτύπων τῆς ἁγίας Γραφῆς, εἰς 584 γλώσσας καὶ διαλέκτους. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος

ἐτέθησαν εἰς κυκλοφορίαν ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας 1.045.273 ἀντίτυπα ἐξ ὧν 54277 ἐκυκλοφόρησαν ἐν Ἑλλάδι, ἐνθ' τὸ 1825 ἐκυκλοφόρησαν 94824 ἀντίτυπα.

Μαθήματα ἐκ Κίνας

Ὁ Κινέζος στρατηγὸς Τσάγγ—Τζεκιάγγ παρήγαγεν ἐσχάτως εἰς τὴν ἐν Κίνα κεντρικὴν ἀποθήκην τῆς Ἀμερικανικῆς Βιβλικῆς ἑταιρείας 8000 ἀντίτυπα Ἀγίας Γραφῆς. Τὴν παραγγελίαν ταύτην συνώδευσε καὶ 8' 8000 ἡμιφύλλων, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶχε τυπώσει Κινεζιστὶ τὰς ἐξῆς λέξεις: «Ἀδελφέ, ἀφ' οὗ ἐγνώρισα τὸν Χριστόν, μελετῶ ἐπὶ τρεῖς ὥρας καθ' ἑκάστην τὴν Ἀγ. Γραφήν καὶ καθ' ἑκάστην ἀνακαλύπτω νέας ἀληθείας θαυμασὰς καὶ εὐλογίας εἰς αὐτήν». Στρατηγὸς Τσάγγ. Τὰ ἡμιφύλλα ταῦτα παρεκάλεσε τὴν Ἑταιρείαν, ὅπως ἐπικολλήσῃ ἀπὸ ἐν ἐντὸς τῶν ἑξαφύλλων ἑκάστης Ἀγ. Γραφῆς.

(Γρηγόριος Παλαμῆς)

Ἡ μικρὰ βροχὸν τῆς ἐκδόσεως καὶ κυκλοφορίας τοῦ διπλοῦ φύλλου (4ου καὶ 5ου ἀριθμοῦ) τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ προήλθεν ἐξ ἀσθενείας τοῦ Διευθυντοῦ ἡμῶν, ἧτις ἐκράτησε τοῦτον κλινήρῳ ὅλον τὸν Ἰούλιον.

Ἡ ἐκτίμησις πρὸς τὴν «Νέαν Ζωὴν» τῶν συνδρομητῶν τῆς μᾶς συγκινεῖ καὶ δικαίως. Ἐπ' αὐτῆς στηριζόμενοι λαμβάνομεν τὸ θάρρος νὰ πικρακτέσωμεν αὐτοὺς νὰ συστήσωσι τὴν εἰς τοὺς φίλους τῶν νὰ πείσωσιν αὐτοὺς νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταί, μὲ τὴν πεποιθήσιν ὅτι θὰ εὐχαριστήσωσι αὐτοὺς διὰ τοῦτο· ἐκ τῆς ἐκτιμητικῆς ἡν θὰ σίσθανθῶσιν, ὡς πιστεύομεν, ἀπὸ τὴν ἐν τῇ «Νέᾳ Ζωῇ» ἀνάπτυξιν θεμάτων καὶ ζητημάτων πολλοῦ διαφέροντος.

«Δυστυχῆς! πρόσεχε πολὺ εἰς ἑκάστην τῶν πράξεών σου. Αἱ συνέπειαι τῶν δὲν θὰ παύσουν νὰ ἐκτυλίσσωνται· σὺ θὰ ἔχῃς τὸ μέρος σου εἰς τὴν εὐτυχίαν ἢ τὴν δυστυχίαν τῶν ἐπερχομένων ἀνθρώπων καὶ τῶν ὑπάρξεων, αἵτινες θὰ γεννηθοῦν ἐξ αὐτῶν».

I. Tannery

Ἐκ τῶν ὑπαρχόντων σοι ποιεῖ ἐλεημοσύνην καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ παντὸς πτωχοῦ καὶ ἀπὸ σοῦ οὐ μὴ ἀποστραφῇ τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ.

—Ὡς σοὶ ὑπάρχει κατὰ τὸ πλῆθος, ποιήσον ἐξ αὐτῶν ἐλεημοσύνην· ἐάν ὀλίγον σοὶ ὑπάρχῃ κατὰ τὸ ὀλίγον μὴ φοβοῦ ποιεῖν ἐλεημοσύνην.

(Τωγίας)